

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
TEKNIIKAN JA LIIKENTEEN ALA

KORTEPOHJAN YLIOPPILASKYLÄN I-ALUEEN TÄYDENNYSRAKENTAMISEN JA PIHA-ALUEIDEN KEHITTÄMINEN

TEKIJÄ: Taru Paavilainen

Koulutusala Tekniikan ja liikenteen ala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma			
Työn tekijä Taru Paavilainen			
Työn nimi Kortepohjan ylioppilaskylän I-alueen täydennysrakentamisen ja piha-alueiden kehittäminen			
Päiväys	27.5.2018	Sivumäärä/Liitteet	44/16
Ohjaaja Janne Repo, yliopettaja, Ilkka Paajanen, lehtori			
Toimeksiantaja Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön aiheena oli Jyväskylän Kortepohjassa sijaitsevan ylioppilaskylän opiskelija-asuinkorttelin kehittäminen täydennysrakentamisella ja pihajärjestelyillä. Opinnäytetyön tilaajana oli Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY). Työn tavoitteena oli löytää ylioppilaskylän I-alueelle arkkitehtonisesti kestävä ja alueen rakennushistoriaa kunnioittava suunnitteluratkaisu, joka vastaa lähitulevaisuuden opiskelija-asumisen tarpeisiin.</p> <p>Opinnäytetyö oli luonteeltaan asiakkaalle tehtävä kehittämisprojekti. Työ jakaantui kahteen osaan: kirjalliseen tutkielmaan ja suunnitteluosuuteen. Kirjallisessa tutkielmassa syvennyttiin Kortepohjan rakennushistoriaan sekä tutustuttiin alueen lähitulevaisuuden kehityssuunnitelmiin. Suunnitteluosuudessa syvennyttiin aluesuunnitteluun ja täydennysrakentamisen vaihtoehtoihin, uuden julkisen tilan miljöosuunnitteluun, pihatilojen suunnitteluun sekä uusien kerrostalojen sekä asuntotyyppien suunnitteluun.</p> <p>Opinnäytetyössä kuvattiin suunnitteluprosessi sekä kerrottiin, miten tiettyihin ratkaisuihin päädyttiin. Valmis suunnitelma sisälsi korttelin aluesuunnitelman, josta käy ilmi uudisrakennusten sijainnit ja volyymit, liittymät, reitit ja väylät sekä pihojen luonne. Tämän lisäksi tuotoksena oli ideasuunnitelma 2-kerroksisesta uudisrakennuksesta, jota monistettiin useampaan kohtaan suunnittelualueella. Uudisrakennuksen asunnot suunnattiin perheille, koska haluttiin monipuolistaa alueen asuntotyyppien jakaumaa. Tuotokset esitettiin rakennuspiirustuksina sekä havainnekuvina, minkä lisäksi suunnittelun tueksi tuotettiin erilaisia kaaviokuvia ja luonnoksia. Suunnitelma tehtiin vaiheittain toteutettavaksi.</p> <p>Opinnäytetyö tehtiin ylioppilaskylän I-alueen kaavakehitystyön tueksi. Työ toimii tutkielmana alueen täydennysrakentamisen mahdollisuuksista, alueen kaupunkikuvallisista potentiaaleista ja kohdista, joita olisi syytä jatkossa kehittää.</p>			
Avainsanat Kortepohjan ylioppilaskylä, piha-alueiden kehittäminen, täydennysrakentaminen, lisärakentaminen, tiivistäminen, opiskelija-asuminen, aluesuunnittelu, pihasuunnittelu, rakennussuunnittelu			

Field of Study Technology, Communication and Transport			
Degree Programme Degree Programme in Construction Architecture			
Author(s) Taru Paavilainen			
Title of Thesis Development of the Supplementary Construction and Courtyards of Kortepohja Student Village Zone 1			
Date	27 May 2018	Pages/Appendices	44/16
Supervisor Mr Janne Repo, Principal Lecturer, Mr Ilkka Paajanen, Senior Lecturer			
Client Organisation The Student Union of the University of Jyväskylä			
<p>Abstract</p> <p>The subject of this Bachelor's thesis was to develop the student-residential district in Jyväskylä, Kortepohja, with supplementary construction and yard arrangements. The work was commissioned by the Student Union of the University of Jyväskylä. The aim was to find an architectural solution that would respect the history of the Student Village and meet the requirements of the student housing in the near future.</p> <p>The work was divided into two parts. The literature study took a closer look into architectural history and future development plans of Kortepohja. The architectural design part focused on area development planning and building design. The thesis deepened in options for supplementary construction, in the milieu planning of the new public space, in the design of living quarters and in the design of new apartment buildings and types of dwellings. The design process was described as well as how certain solutions were achieved. The final design included the area development plan, which shows the locations and volumes of new buildings, courtyard access, routes, and character of the courtyards. In addition, a draft-level plan of a 2-storey new building was made and it was placed in several locations in the development area. The homes in the new building were targeted at families, as the aim was to diversify the housing distribution in the area. They were presented as building drawings and illustrations, as well as graphs and sketches to support the design. The design was made so that it can be implemented in phases.</p> <p>The thesis can be used to support the future area development plan of the Student Village Zone 1. The work serves as a study about the possibilities of supplementing the area, the urban potential of the region and the points that should be developed in the future.</p>			
<p>Keywords Kortepohja Student Village, area development, supplementary construction, extension, student housing, area planning, yard design, construction design</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Työn tausta ja tavoitteet	5
1.2	Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY)	7
1.3	Työn toteutus.....	7
2	KORTEPOHJAN HISTORIA.....	8
2.1	Asemakaavakilpailu	8
2.2	Ylioppilaskylä	10
3	KORTEPOHJAN LÄHITULEVAISUUDEN KEHITYSSUUNNITELMAT	12
3.1	Aiemmin tehdyt kehityssuunnitelmat ylioppilaskylään	12
3.2	Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelma	14
3.3	JYY:n visiot ylioppilaskylän kehittämisestä	15
4	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA	18
4.1	Tilaajan toiveet.....	18
4.2	Suunnitteluun vaikuttavat teemat.....	18
5	SUUNNITTELUPROSESSI	20
5.1	Lisärakentamisen paikat	20
5.2	Väylät ja sisäinen liikenne.....	23
5.3	Suunnitelmien vaiheistus	24
6	ALUESUUNNITELMA	26
6.1	Julkiset kaupunkitilamaiset piha-alueet.....	28
6.2	Asukkaiden piha-alueet	31
6.3	Paikoitusalue	33
7	RAKENNUSSUUNNITTELU	35
7.1	Uusien rakennusten kaupunkikuvallinen ilme	35
7.2	Uudet asuinrakennukset perhes asumiselle.....	35
8	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	41
	LÄHTEET.....	42
	LIITTEET.....	44

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on Jyväskylän Kortepohjassa sijaitsevan ylioppilaskylän opiskelija-asuinkorttelin kehittäminen täydennysrakentamisella ja pihajärjestelyillä. Sain opinnäytetyöni aiheen työpaikaltani Arkkitehtipalvelu Oy:ltä. Opinnäytetyön tilaajana on Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY). Jyväskylän ylioppilaskunnasta yhteyshenkilöinä toimivat JYY:n toimitusjohtaja Marko Huttunen sekä JYY:n kiinteistöpäällikkö Kimmo Moilanen. Heidän lisäksi työtä on ohjaamassa arkkitehti Tero Wéman Arkkitehtipalvelu Oy:stä. Arkkitehtipalvelu Oy oli mukana tekemässä Kortepohjan aluetta laajemmin koskevaa kaavakehityshanketta. Opinnäytetyöni on luonteva jatkumo tälle kehityshankkeelle.

KUVA 1. Viistoilmakuva Kortepohjan ylioppilaskylästä (Keski-Suomen museo)

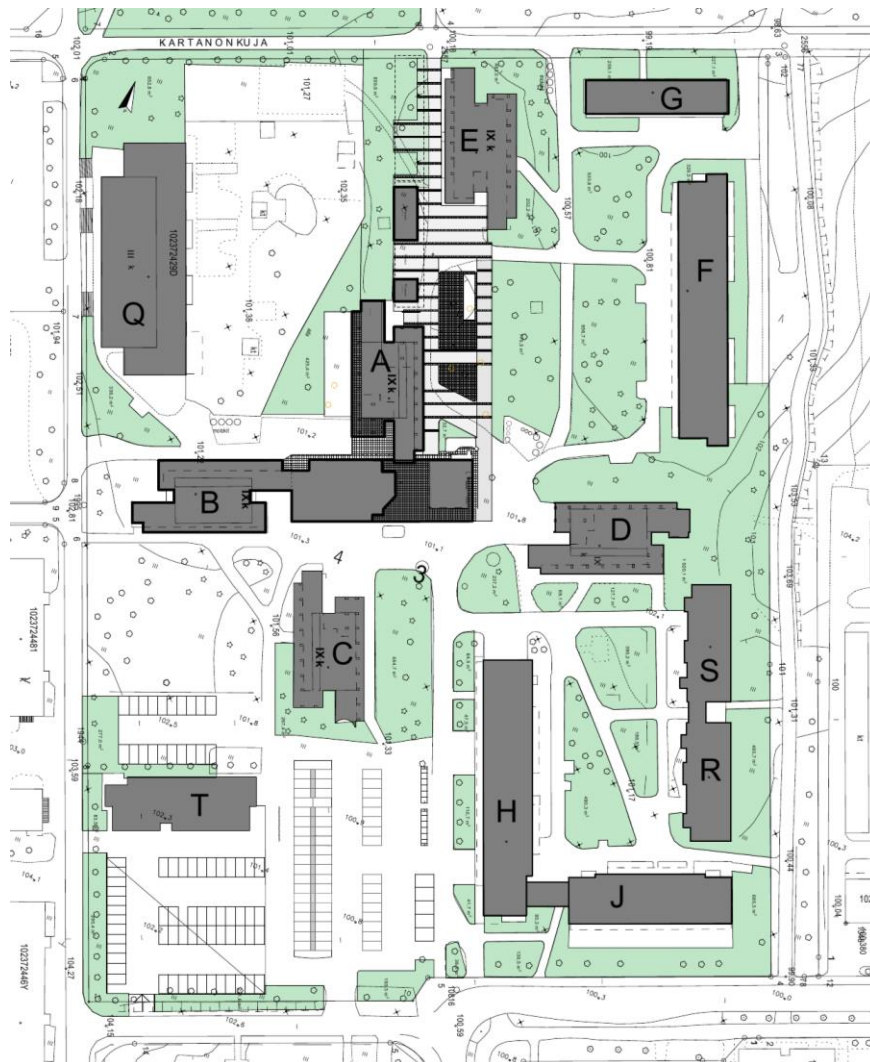
1.1 Työn tausta ja tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, kuinka ylioppilaskylän I-alueita voidaan kehittää pihojen toimintoiltaan sekä täydennysrakentamisella. Kortepohjan alueen kehittäminen kokonaisuudessaan on meneillään ja on luontevaa kehittää ylioppilaskylää muun alueen mukana. Opinnäytetyö toimii visiona ylioppilaskylän I-alueen kehittämisestä tulevaisuuden kaavakehitystyön tueksi. Toisaalta opinnäytetyö tarjoaa ratkaisuja alueen nykyhetken kehitystarpeisiin. Kuvassa 1 näkyy, millainen ylioppilaskylän alue kokonaisuudessaan on tällä hetkellä.

Työn tavoitteena on löytää ylioppilaskylän I-alueelle arkkitehtonisesti kestävä ja alueen rakennushistoriaa kunnioittava suunnitteluratkaisu, joka vastaa lähitulevaisuuden opiskelija-asumisen tarpeisiin. Tavoitteena on löytää ratkaisu seuraaviin kysymyksiin: Kuinka tontin väylät saadaan toimivammiksi, kun Kortepohjan alue ja liikkumismuodot kehittyvät? Miten piha-alueet saadaan paremmin vastaamaan opiskelijoiden tarpeita? Kuinka tontista saadaan tehokkaampi menettämättä sen alkuperäistä tunnelmaa?

Opinnäytetyö jakaantuu kolmeen osa-alueeseen: tutkielmaan alueen rakennushistoriasta ja nykytilasta, aluesuunnitelmaan sekä rakennussuunnitteluun. Ensin syvennyttään ylioppilaskylän historiaan, koska alue on rakennushistoriallisesti merkittävä. Alueella on vahva arkkitehtoninen ilmeensä. Uudisrakentaminen tulee tehdä harkiten, jotta se ei riko alueen erityistä ja omaleimaista ilmettä.

Aluesuunnitelmassa pohditaan uudisrakennusten ja pihan toimintojen sijainteja, väyliä sekä näkyviä. Tarkoituksena on kehittää suunnittelualueita niin, että se parantaa koko tontin toiminnallisuutta. Suunnitelma tehdään sellaiseksi, että se on vaiheittain toteutettavissa. Tontilla on meneillään vuonna 2017 alkanut talojen A - E peruskorjaus ja osa piha-alueiden uudistuksista halutaan toteuttaa muutaman vuoden sisällä peruskorjausten yhteydessä. Tontin täydennysrakennussuunnitelma tähtää pidemmälle tulevaisuuteen. Pihan toiminnot pitää sijoitella jo nyt niin, että ne ottavat huomioon mahdollisen täydennysrakentamisen. Alla olevassa asemapiirustusotteesta (kuva 2) nähdään, millainen ylioppilaskylän I-alueen piha-alueiden nykytilanne on. Kuvasta käy ilmi myös eri rakennusten kirjaintunnukset.

KUVA 2. Asemapiirustusote, ylioppilaskylän I-alue (JYY 2018)

Rakennussuunnittelussa tutkitaan, millainen uudisrakentamisen volyyymi voi I-alueella olla. Tavoitteena on löytää uudisrakennuksiin sellainen arkkitehtoninen ratkaisu, joka on tasapainossa olevien rakennusten kanssa. Työssä suunnitellaan tarkemmin yksi tontille sijoittuva uudisrakennus, joka on suunnattu perheille. Tilaajan ajatuksena on tiivistää I-aluetta rakennuksilla, joihin sijoitetaan perheasuntoja. Nykyisin perheille suunnatut asunnot sijaitsevat ylioppilaskylän II-alueella olevissa rakennuksissa K ja L. Nämä rakennukset tullaan lähitulevaisuudessa purkamaan alueen kehittämisen myötä. I-alue sijaitsee lähellä koulua ja kehityssuunnitelmassa myös päivähoito- ja kirjastopalvelut siirtyvät koulun yhteyteen. Täten perheasuntojen sijainti I-alueella on luontevaa, koska lapsiperheille tärkeät palvelut ovat erittäin lähellä.

Suunnittelun apuna on JYY:n teettämä raportti tulevaisuuden opiskelija-asumisesta. Vuonna 2017 valmistuneen raportin taustalla on laajamittainen selvitystyö tulevaisuuden opiskelija-asumiseen liittyvistä käyttäjien tarpeista ja toiveista. Raportin sisältöä käsitellään myöhemmin omassa kohdassaan.

1.2 Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY)

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta eli JYY on opiskelijoiden etu- ja palvelujärjestö. JYY omistaa kiinteistöjä, joita se hallinnoi ja vuokraa. Vuokralaisia JYY:llä on Kortepohjassa ja Vehkakujalla yhteensä yli 2 000. Ylioppilaskunnan liikevaihdon suuruus vuonna 2016 oli 11 M€. Kiinteistö- ja sijoitusvarallisuutta JYY:llä oli yli 65 M€. Ylioppilaskunta rakentaa uutta sekä peruskorjaa olevaa rakennuskantaa. Tällä hetkellä Kortepohjan ylioppilaskylässä on meneillään tornitalojen peruskorjaushanke. JYY on myös mukana Kortepohjan kaupunginosan aluekehityshankkeissa, joissa suunnitellaan alueen lisärakentamista. (jyy.fi.)

1.3 Työn toteutus

Opinnäytetyö on luonteeltaan kehittämisprojekti. Tavoitteena on tehdä opiskelijoiden vuokra-asuinkorttelin piha-alueiden kehityssuunnitelma. Työssä haetaan ratkaisuja, kuinka olevia piha-alueita saadaan parannettua täydennysrakentamisella ja sen myötä tontinkäyttöä kehittämällä. Nopeaa ideoimista ja suunnittelua tehdään käsin luonnostellen. Tarkempaa suunnittelua tehdään Archicad-mallinnusohjelmalla. Mallintamisen avulla suunnitelmasta saadaan luotua tarvittava esittelyaineisto.

Suunnitelma käsittää korttelin aluesuunnitelman, josta ilmenee uudisrakennusten sijainnit ja volyymit, liittymät, reitit, väylät ja pihojen luonne. Tämän lisäksi tuotoksena on ideasuunnitelma 2-kerroksisesta uudisrakennuksesta. Tuotokset esitetään rakennuspiirustuksina, jotka sisältävät tontinkäyttösuunnitelman, pohjakuvat, leikkaukset, julkisivut sekä havainnekuvat.

2 KORTEPOHJAN HISTORIA

Kortepohjan kaupunginosa sijaitsee noin kolme kilometriä luoteeseen Jyväskylän keskustasta. Lännessä Kortepohjaa reunustavat Laajavuoren metsäiset rinteet ja idässä Rautpohjan ja Eerolanlahden rannat. Vakituinen asutus juurtui nykyisen Kortepohjan alueelle 1700- ja 1800-luvuilla. Tätä ennen alue oli pelkkää erämaata. Ensimmäiset asukkaat olivat Nisulan tilan torppareita. Pitkään alueella toimineita torppia olivat Auvila, Takala, Salmela sekä Masalin. Nämä nimet toistuvat nykyään Kortepohjan alueen katujen nimissä. Nisulan tila tunnetaan ennen kaikkea Schildtin suvun historiasta. (Kaskinen 2002.)

1800-luvulta lähtien Kortepohjan alue kuului Schildtin maihin. Schildtit olivat alueen suurimpia maanviljelijöitä ja täten Kortepohjan alueet muuttuivat pikkuhiljaa pelloiksi. Kun vuonna 1837 perustettu Jyväskylän kaupunki alkoi kasvaa, ihmisiä muutti yhä lähemmäs Nisulan kartanoa. Silloinen Nisulan isäntä kyllästyi kaupunkilaisten mukanaan tuomiin ongelmiin ja päätti perustaa uuden tilan Kortesuolle. Uutta Kortesuon kartanoa varten rakennettiin uusia rakennuksia, joita olivat muun muassa päärakennus sekä navetta. 1900-luvun alkupuolella Kortesuon kartanosta kasvoi Jyväskylän suurin karjatila. (Kaskinen 2002.)

Sodan jälkeen maanomistus muuttui Suomessa. Evakot oli asutettava Suomeen ja tätä varten laadittiin maanhankintalaki, jonka nimissä valtio pakkolunasti maita. Myös Schildtien omistamista maista lohkottiin tontteja jaettavaksi ja näin uutta asutusta alkoi syntyä alueelle. Sodan jälkeen Kortesuon tilan maiden eteläpuolelle Savelaan alkoi rakentua myös teollisuutta. (Kaskinen 2002.)

2.1 Asemakaavakilpailu

Jyväskylä oli 1960-luvulle tultaessa yksi nopeimmin kasvavista kaupungeista Suomessa. Kasvavan asuntopulan takia Kortepohjan alue haluttiin kaavoittaa asuinalueeksi. Vuonna 1964 Jyväskylän kaupunki järjesti asemakaavakilpailun, jotta kaavoitustyö nopeutuisi. Kilpailussa tehtävänä oli suunnitella alueelle 6 500 asukkaan asuinalue sekä kehittää Laajavuoren hiihtokeskusta. Tämän lisäksi kilpailutyössä piti esittää suunnitelma tuhannen opiskelijan ylioppilaskylästä. Kilpailun voitti helsinkiläinen arkkitehti Bengt Lundsten. (Kaskinen 2002.)

Lundstenin kilpailutyö erosi aiemmin nähdystä asemakaavoista. Hänen suunnitteluideologiansa erosi muista sen ajan suunnittelijoista, joilla oli intressinä luoda metsälähiöitä. Lundsten halusi jo kaava-suunnittelutyössä saada aikaan kompaktia kaupunkitilaa. Lundsten hyödynsi vanhaa umpikorttelirakennetta ja onnistui luomaan uuden ajan ruutukaavalähiön. Ruutukaavan mittakaavana Lundsten käytti Jyväskylän keskustan korttelirakennetta. Vaikkakin Bengt Lundsten joutui tekemään kompromisseja kaavoitustyön aikana, onnistui Kortepohjan alue sekä kaavoituksessa että rakentamisessa ja siksi Kortepohjasta tuli yksi suomalaisen lähiörakentamisen esikuvista. Sen hyviä puolia olivat eri tilojen selkeä hahmottuminen, tiiveys ja onnistunut mittakaava. (Mäkiö ym. 2016, 21.)

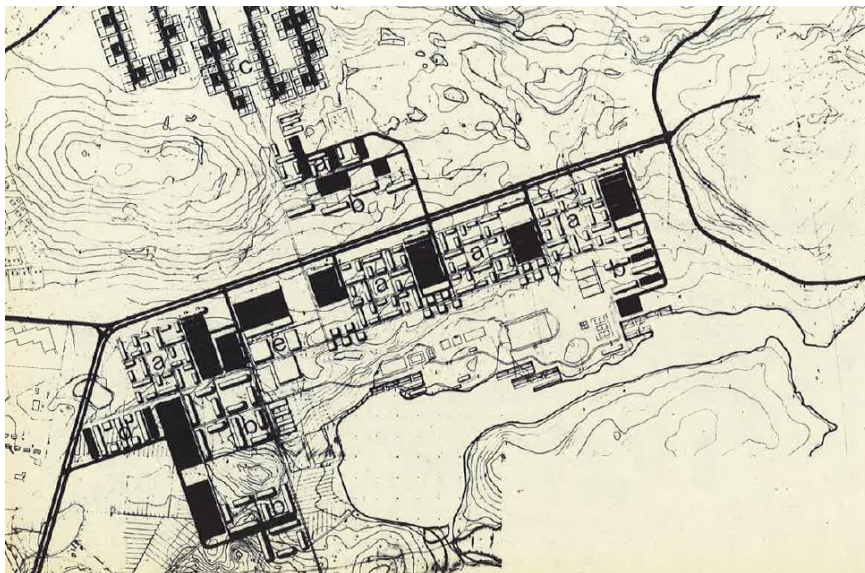

Bengt Lundsten on sanonut, että hänen tavoitteenaan oli luoda kaupunkimiljö, jonka tilallinen vaikutelma syntyy arkkitehtonisista osista. Kilpailukaavassa oli tarkkaan mietitty, minne eri toiminnot sijoitetaan ja millainen niiden mittakaava on. Myös liikennejärjestelyt oli mietitty huolellisesti. Jalan- kulkuverkoston pieni mittakaava toimi päällekkäin ajoneuvoliikenteen suuremman mittakaavan kanssa. Erityisen hyvin Lundstenin idea alueen arkkitehtuurista ja mittakaavasta on onnistunut rivitalo- ja pienkerrostaloalueella (kuva 3). Nämä Lundstenin suunnittelemat tyyppitalot ovat olleet osaltaan innoittamassa omaa suunnittelutyötäni. (Hurme 1984, 22 - 23.)

KUVA 3. Lundstenin suunnitteleman asuinalueen tyyppitaloja (Paavilainen 2018)

Alla olevassa kuvassa (kuva 4) on ote Lundstenin Jyväskylän kaupungille vuonna 1965 laatimasta asemakaavasta. Kuvasta käy hyvin ilmi, kuinka ruutukaava-ajatus on viety keskelle luontoa rakennettavaan lähiöön. Tätä kaavan yleisperiaatetta rakennusmassojen sijoittelussa on käytetty Kortepohjan rakentamisessa aina tähän päivään saakka. Samaa periaatetta tulisi vaalia myös Kortepohjan tulevaisuuden kehityssuunnitelmissa.

KUVA 4. Ote Kortepohjan alkuperäisestä asemakaavasta (Lundsten 1965)

Kun Kortepohjaa alettiin rakentaa, alkuperäiseen kaavaan tehtiin yli 20 muutosta. Yksi suurimmista syistä kaavamuutoksiin oli maaston haasteelliset muodot. Rinnemaastossa ruutukaavakortteli korvattiin tavanomaisemmilla ratkaisuilla. Alueen rakentaminen ja suunnittelu jakautui usealle eri toimijalle, minkä seurauksena Lundstenin visioima alueen yhtenäisyys kärsi. Myös tilojen hierarkia ei toteutunut alkuperäisen ajatuksen mukaisesti. Useat korttelit rakennettiin volyymiltaan suuremmiksi, mitä kaavassa oli ajateltu. Alkuperäiseen suunnitelmaan ei kuulunut lainkaan korkeita kerrostaloja, mutta todellisuudessa ne ovat hallitsevassa roolissa Kortepohjan kaupunkikuvassa. (Hurme 1984, 24 - 25.)

2.2 Ylioppilaskylä

Ylioppilaiden kriteerit asumista kohtaan kasvoivat 1960-luvulla, kun Jyväskylässä opiskelijat kärsivät asuntopulasta. Jyväskylän kaupunginvaltuusto oli tehnyt periaatepäätöksen vuonna 1963, että se tukisi opiskelija-asuntojen rakentamista. Kun suunnitelmat ylioppilaskylästä esiteltiin vuonna 1966, ne saivat osakseen kritiikkiä, koska 10-kerroksiset rakennukset olivat ristiriidassa alueen kaavan kanssa. Kuvista 6 ja 7 nähdään, millaisia nämä tornitalot ovat arkkitehtuuriltaan. Ylioppilaskylän rakentamista perusteltiin asuntopulan lisäksi sillä, että yhteisöllinen asuminen ehkäisee syrjäytymistä ja passivoitumista. Kuten nykyaikanakin, niin myös 1960-luvulla ylioppilaskylän suunnittelun aikoihin korostettiin yhteisöllisen asumisen etuja. Yhdessä tekeminen aktivoi harrastamaan, liikkumaan, opiskelemaan ja luontevaan kanssakäymiseen. Näillä kaikilla on vaikutusta hyvinvoinnin edistämiseen. Kortepohja oli myös sijainniltaan sopiva paikka ylioppilaskylälle. Alue oli lähellä keskustaa sekä yliopistoa ja lisäksi luonnon ympäröimällä paikalla. (Lamberg 2004, 355, 358, 366.)

Kortepohjan ylioppilaskylän ensimmäiset talot valmistuivat 1968. Vuoteen 1975 mennessä alueelle oli rakentunut viisi tornitaloa, sekä useita perhe- ja solutaloja. Yliopiston opiskelijamäärän kasvaessa vuonna 1990 alueelle rakennettiin lisää opiskelija-asuntoja. Tällä helpotettiin opiskelijoiden asuntopulaa. 2000-luvulla JYY on rakennuttanut lisää opiskelija-asuntoja ylioppilaskylän läheisyyteen. (kortepohja.fi a.)

KUVA 5. Viistoilmakuva Kortepohjan ylioppilaskylästä (Yliopiston museo)

Ylioppilaskylän valmistumista juhlittiin tammikuussa 1976, kun koko ylioppilaskylä (sekä I- että II-alue) oli rakentunut (Lamberg 2004, 367). Yhteensä rakennuksia oli tässä vaiheessa 17, joissa tilaa riitti 1 750 opiskelijalle (Keski-Suomen museo, 2012 - 2014). Vanhasta viistoilmakuvasta (kuva 5) voidaan nähdä, kuinka ylioppilaskylä rakentui keskelle peltoja. Vielä 1970-luvulla ympäristö oli peltoja metsämaisemaa. Tästä kuvasta voidaan myös havaita, kuinka mittakaava ylioppilaskylän alueella oli kasvanut alkuperäisestä Lundstenin visiosta.

Vaikka ylioppilaskylä poikkesi hengeltään muusta Kortepohjasta, lähiön asukkaat tottuivat ajan kuluessa opiskelijoihin. Lähiön asukkaat ottivat muun muassa opiskelijaravintola Rentukan (kuva 6) kantapaikakseen. Myös ylioppilaskylän tarjoama lasten päivähoido koettiin positiivisena Kortepohjan asukkaiden keskuudessa. Ylioppilaskylä on toiminut alusta alkaen myös kesähotellina. Aikoinaan osa asukkaista joutui muuttamaan kesän ajaksi pois hotellitoiminnan tieltä. Nykyään hotellikäytössä on vain ne huoneet, jotka ovat jääneet kesäksi tyhjilleen. (Lamberg 2004, 371 - 372.)

Nykyisin ylioppilaskylässä asuntoja on yhteensä 1 380 ja niihin mahtuu yhteensä 1 930 asukasta. Soluasuntoja on tarjolla 700 opiskelijalle. Perheasuntoja puolestaan on noin 100 kappaletta. Suosituimpia ovat yksiöt, joita ylioppilaskylässä on noin 1 000 kappaletta. (JYY 2017, 5.)

KUVAT 6 ja 7. Ylioppilaskylä, ravintola Rentukan edusta sekä tornitalo (Paavilainen 2018)

3 KORTEPOHJAN LÄHITULEVAISUUDEN KEHITYSSUUNNITELMAT

Tällä hetkellä Kortepohjan aluetta ollaan kehittämässä laajemmin. Jyväskylän kaupunki yhdessä Kortepohjan toimijoiden ja asukkaiden kanssa on laatimassa kehityssuunnitelmaa, jonka tarkoituksena on tehdä Kortepohjan kaupunginosa nykyaikaiseksi asuinalueeksi. Alueesta järjestettiin kansainvälinen Europan 13 -arkkitehtuurikilpailu, jonka avulla haettiin tuoreita ratkaisuja alueen tiivistämiseksi ja monipuolistamiseksi. (kortepohja.fi b.)

Kortepohja ei enää vastaa tämän ajan asukatarpeisiin. Niin palveluissa, infrastruktuurissa kuin asumistarjonnassakin on uudistamisen tarvetta. Nämä samat kehitystarpeet ovat muillakin 60- ja 70-luvun lähiöalueilla Suomessa. Jotta tällaiset alueet pysyisivät elinvoimaisina, on niitä uskallettava kehittää. Esimerkiksi Jakomäen asuinalueen kehittämistä käytiin suunnittelukilpailu vuonna 2017. Kilpailun voittajan laatima aluesuunnitelma toimii pohjana Jakomäen alueen asemakaavatyölle. Alun perin Jakomäki suunniteltiin 1970-luvulla ja siinä on nähtävissä samankaltaisia kehitystarpeita kuin Kortepohjassakin. Jakomäen suunnittelukilpailulla haluttiin löytää ratkaisuja, joilla luotaisiin toimivaa, yhteisöllistä, rikastuttavaa ja tehokasta aluetta. Alueelle suunnitellun palvelurakennuksen olisi toiminnallaan tuettava eri-ikäisten käyttäjien kohtaamista. Kilpailun voittajatyössä oli löydetty hyviä ratkaisuja tilojen yhteiskäyttöön sekä muuntojoustavuuteen. (Raveala 2017.)

3.1 Aiemmin tehdyt kehityssuunnitelmat ylioppilaskylään

Europan 13

Vuonna 2015 toteutettu kansainvälinen Europan 13 -kilpailu sisälsi yhtenä kilpailukohteena Kortepohjan eteläisen osan, johon kuuluvat ylioppilaskylän II-alue. Tällä alueella sijaitsevat talot M, N, O, P, K ja L sekä Kortepohjan ostoskeskus ja pysäköintialue. Kilpailun tavoitteena oli löytää ratkaisuja, joilla kehitetään aluetta elinvoimaiseksi kaupunkialueeksi. Tavoitteena oli tiivistää aluetta särkevästi sen alkuperäistä tunnelmaa. (kortepohja.fi c.)

KUVA 8. Viistoilmakuva Europan 13 -kilpailun voittaneesta suunnitelmasta (kortepohja.fi d)

Voittajaksi valikoitui työ nimeltään The Nolli Gardens. Suunnitelmassa kaksi rakennusta muodostaa suljetut korttelit (kuvat 8 ja 9), joiden keskelle syntyvät isot elämykselliset sisäpihat. Uudisrakennusten tieltä on purettu ylioppilaskylän vanhat rakennukset. Näen kilpailutyössä paljon viitteitä alueen alkuperäiseen kaavaan korttelirakenteen osalta. Työssä kuitenkin häviää alkuperäinen ajatus pienimittakaavaisuudesta ja tietynlaisesta puutarhakaupungista. Isot suljetut korttelit tuntuvat Kortepohjan henkeen liian yksityisiltä ja rajoitteisilta. Suljettu korttelimalli ei myöskään tue alueen liikennejärjestelyjä parhaalla mahdollisella tavalla. Kevyenliikenteen väylät ja muun liikenteen ohjaus ovat kuitenkin merkittävä tekijä Kortepohjan omaleimaisessa tunnelmassa. Vanhojen rakennusten purkaminen on luultavasti perusteltua niiden käyttöään, kunnon ja rakennustekniikan perusteella. (kortepohja.fi d.)

KUVA 9. Havainnekuva Europan 13 -kilpailun voittaneesta suunnitelmasta (kortepohja.fi d)

Aleksandra Zarekin diplomityö

Aleksandra Zarekin vuonna 2015 tehty diplomityö käsittelee myös Kortepohjan ylioppilaskylää. Hän tutki Kortepohjan aluetta kolmessa eri mittakaavassa. Asemakaavatasoinen suunnitelma käsitti laajemman alueen ylioppilaskylästä Rautpohjanlahdelle saakka. Toinen työn osa oli Ylioppilaskylän rakennushistorialliseen ja arkkitehtoniseen selvitykseen pohjautuva asemakaavatasoinen parannussuunnitelma, jonka tavoitteena oli kehittää ylioppilaskunnan katutilaa ja sisäisiä liikenneyhteyksiä. Katutilan ja liikenneyhteyksien merkitys on myös omassa työssäni yksi keskeinen teema. Kolmas ja tarkin työn osa sisälsi Rentukan sisätilojen uudistuksen. (archinfo.fi.)

Ylioppilaskylän I-alueen piha-alueille ei ole toteutettu Zarekin työssä esitettyjä parannuksia. Joiltain osin JYY:n tarpeet ja toiveet piha-alueen järjestelyistä ovat muuttuneet Zarekin työn ajoilta ja joiltain osin tilaajan tarpeet ovat tarkentuneet sekä konkretisoituneet. Meneillään olevien peruskorjausten myötä piha-alueelle on muun muassa rakennettu lukittavia pyöräkatoksia, joita opiskelijat ovat alueelle toivoneetkin. Pidän paljon Zarekin ideasta yhdistää valkeiden kerrostalojen keskelle pui-sia piharakennelmia (kuva 10). Omassa suunnitelmassani toistuu sama lämminhenkinen ja maanlä-

heinen puuteema. Jo Zarekin työssä on kehitetty Rentukan edustalle vievää väylää oleskelubulevardiksi (kuva 11). Tämän bulevardin kehittäminen jatkuu omassa työssäni.

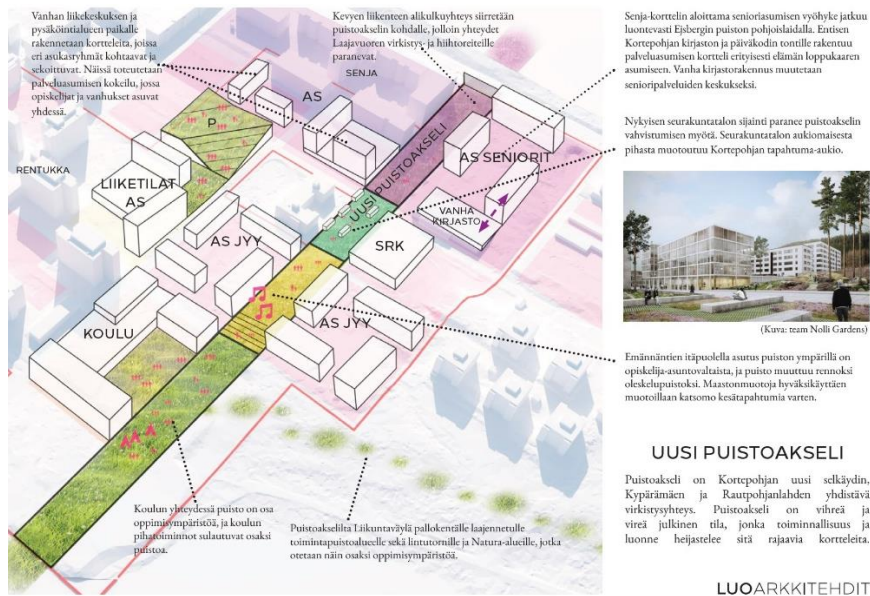
KUVA 10. Havainnekuva I-alueen piha-alueesta (Zarek 2015)

KUVA 11. Havainnekuva bulevardille. (Zarek 2015)

3.2 Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelma

Arkkitehtipalvelu Oy on yhdessä LUO Arkkitehdit Oy:n sekä alueen toimijoiden kanssa laatinut Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelman. Suunnitelmassa on otettu kantaa laajemmin Kortepohjan kaupunginosan kehittämiseen pitkälle tulevaisuuteen. Sen tavoitteena on kehittää Kortepohjaa nykyaikaiseksi ja elinvoimaiseksi asuinalueeksi. Tässä kehittämissuunnitelmassa on mietitty liikennejärjestelyjen ja pysäköinnin parantamista sekä etsitty kehittämis- ja investointikohteita alueen toimijoille. Visiona on luoda Kortepohjan alueesta hyvin saavutettavissa oleva uudenlainen kaupunkiympäristö, jossa asukkaat viihtyvät ja palvelut toimivat. Kehittämissuunnitelman loppuraportissa esitetyistä havainnekuvasista (kuva 12) käy ilmi suunnitelman päälinjat. Kuvassa näkyvät uusi puistoakseli, uusi pysäköintilaitos sekä uusi koulu ja liikekeskus. Ylioppilaskylän I-alue sijaitsee kuvassa koulun yläpuolella.

KUVA 12. Kaaviomainen havainnekuva Kortepohjan kehityskohteista (LUO Arkkitehdit Oy 2018)

Omassa suunnitelmassani otan huomioon Kortepohjan uuden kehittämissuunnitelman siten, että ylioppilaskylän I-alueen suunnitelma toimii kokonaisuutena koko Kortepohjan aluekehityssuunnitelman kanssa. Varsinkin alueen väylien ja liikennejärjestelyjen toiminta on mietittävä koko alueen liikennejärjestelyjen kanssa toimivaksi. Myös lisärakentamisen paikat ja volyymit on suunniteltava niin, että se huomioi kehittämissuunnitelman vision. Kuvassa 13 on merkitty vaaleanpunaisella värillä alueet, joihin on kaavailtu lisää asuntorakentamista.

KUVA 13. Lisärakentamisen paikat ja volyymit Kortepohjan alueella (Arkkitehtipalvelu Oy 2018)

3.3 JYY:n visiot ylioppilaskylän kehittämisestä

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta on teettänyt Kortepohjan ylioppilaskylän kehittämisen tueksi tutkimuksen, jossa esitetään ratkaisumalleja tulevaisuuden opiskelija-asumisen tueksi. Selvitystyön

tarkoituksena on, että sen tuloksia voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa ylioppilaskylää kehitettäessä. Opiskelijoille teetettiin kysely, työpajoja sekä haastatteluja tulevaisuuden asumistoiveista. Kyselyssä selvitettiin opiskelijoiden asumispreferenssejä, asumiseen liittyviä arvo- ja asennetekijöitä sekä toiveita Kortepohjan ylioppilaskylän rakentumiselle. Kohderyhmänä olivat Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan jäsenet. Tutkimuksessa saatujen tulosten pohjalta suunnittelijat ovat luoneet näkemyksiä siitä, millaista asuminen Kortepohjassa voisi olla tulevaisuudessa. (JYY 2017, 5, 8.)

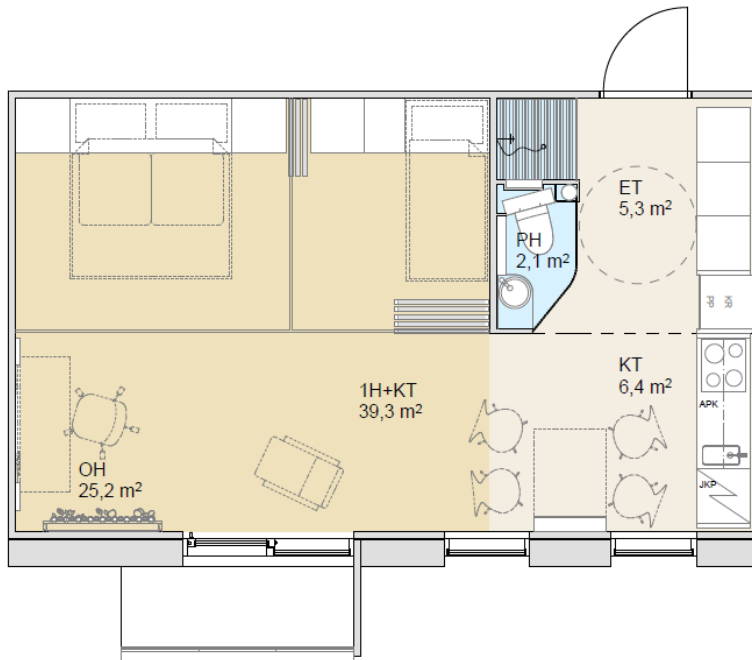
Raportin mukaan JYY:n näkemys on, että asuntokysyntä ja trendit painottuvat tulevaisuudessa pieniin yksiihisiin. Myös pienikokoiset kaksiot perheille ja kaveriasumiseen ovat suosittuja. Opiskelijat arvostavat asunnon keskeistä sijaintia opiskelupaikan ja palveluiden läheisyydessä. Opiskelija-asuntoja täytyy olla moneen lähtöön erilaisissa elämäntilanteissa oleville opiskelijoille. Tämän asuntojakauman monipuolisuuden edistämiseksi opinnäytetyössä suunnitellaan ylioppilaskylän I-alueelle perheasuntoja. (JYY 2017, 5 - 6.)

Kyselytutkimuksessa saatiin selville seuraavia asioita, jotka ovat oman suunnittelutyöni kannalta tärkeitä: Pyörien säilytystilat herättivät tyytymättömyyttä vastanneissa. Pihapiirin toiminnoista tyytyväisimpiä oltiin jäte- ja kierrätyspisteisiin. Seuraavaksi tyytyväisimpiä vastaajat olivat pihojen rakennelmiin, kuten mattotelineeseen ja grillikatokseen. Näiden jälkeen tyytyväisimpiä oltiin itse pihaan, mikä voi käsittää viheralueina ja istuskelupaikkoina. Eniten tyytymättömyyttä herättivät parkkipaikat. Perehtyessäni suunnittelualueeseen minulle oli ilmiselvää, että niin pyörä- kuin autopaikkojakin on korttelissa liian vähän. Autopaikkojen vähyys on seurausta siitä, että Kortepohjassa autoliikenne ja paikoitus on rajattu vain tietyille alueille. (JYY 2017, 11.)

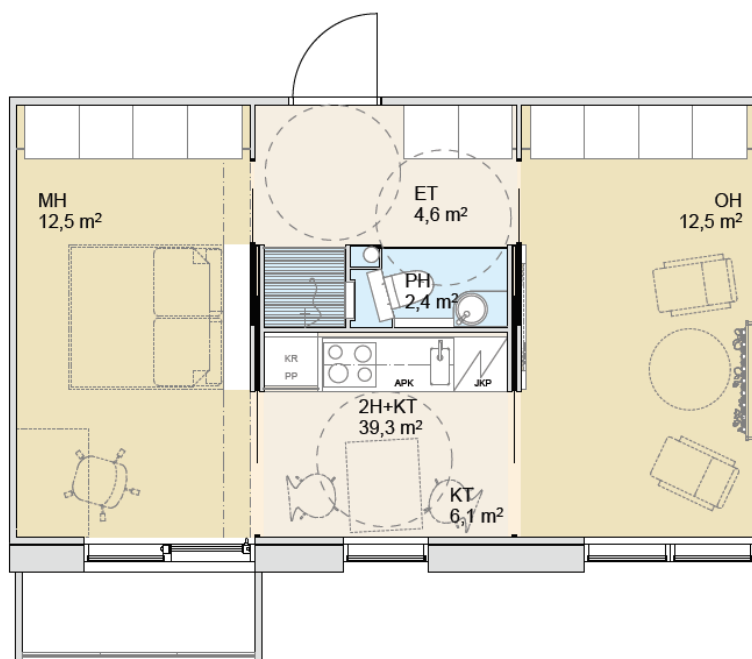
Kyselyn avoimien vastausten perusteella opiskelijat näkivät Kortepohjan tulevaisuuden vetovoiman edistäjinä opiskelijoille sopivan hintatason, viihtyisyyden, käytännöllisyyden ja yhteisöllisyyden. Nämä samat vetovoimatekijät nousivat esille myös opiskelijoille järjestetyssä Workshopissa, jota varten suunnittelijat kehittivät neljä opiskelijoille suunnattua asumisen skenaariota. Workshopista saatujen tulosten mukaan suosituin näistä skenaarioista oli "Liveable City". Tämä asumiskonsepti korosti yhteisöllisyyttä, luonnonmukaisuutta ja paikallista omavaraisuutta. Opiskelijoita konseptissa miellytti yhteisöllisyys, joka muodostuu samassa elämäntilanteessa olevien ihmisten läheisyydestä. Työpajan tulosten mukaan myös luonnon merkitys opiskelija-asumisessa on kasvussa. Tämä johtuu siitä, että arkielämä on muuttunut yhä enemmän digitaalisemmaksi ja luonto antaa tälle sopivaa vastapainoa. Näitä samoja teemoja pyrin korostamaan omassa suunnittelutyössäni. Hyvin toimivat tilat, sekä ulko- että sisätilat, ovat mielestäni käytännöllisiä ja sitä kautta luovat myös osaltaan viihtyisyyttä. Vaikka tiivistäminen pienentää piha-alueita, niitä voidaan laadullisesti parantaa. Sijainnilla ja käyttö-tarkoituksella piha-alueet saadaan aktiivisempaan käyttöön opiskelijoiden keskuudessa. Oman työni kannalta on myös merkittävää se, että "Liveable City" skenaariossa esitettiin erilaisia asumismuotoja eri elämänvaiheisiin ja opiskelijat arvostivat sitä. Perheasuntojen lisäämisen ohella erilaiset käyttäjäryhmät tulee huomioida piha-alueiden toimintoja suunnitellessa. (JYY 2017, 13 – 15.)

Tutkimuksen tuloksena suunnittelijat kehittivät miniasuntokonseptin, joka sisälsi asuntotyyppejä erilaisille opiskelija-asujille, mm. piipahtajille, pariskunnille ja nautiskelijoille (JYY 2017). Tutkimuksessa ei kuitenkaan otettu kantaa siihen, millaisia toiveita opiskelijoilla on nimenomaan perheasuntojen osalta. Tutkimuksen tuloksista on mahdollista hyödyntää sellaisia asioita, jotka koskevat yleisellä tasolla myös perheasuntojen suunnittelua. Voin ottaa mallia muun muassa huonetilojen mitoittamiseen, mikä oli miniasuntokonsepteissa mietitty tehokkaaksi poiketen tavanomaisista huonetilojen suunnitteluohjeista. Kuvissa 14 ja 15 on pohjapiirroksheet kahdesta huoneistomallista, joista voin ottaa ideoita omaan työhöni.

KUVA 14.
Miniasuntokonseptin
muunneltavissa oleva yksiö
(JYY 2017)

KUVA 15.
Miniasuntokonseptin
tehokas kaksio
perheasunnoksi (JYY 2017)

4 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA

Suunnittelijana minun tehtäväni on toteuttaa tilaajan toiveet niin, että I-alueen ympäristöstä tulee rakennustaiteellisesti yhtenäinen kokonaisuus. Voin luoda vision siitä, mille uudisrakennukset voisivat näyttää sekä millaisia pihan rakennelmat voisivat olla. Suunnittelutyöni pohjaksi olen jäsentänyt suunnitteluun vaikuttavia teemoja, jotka koen tärkeiksi tässä projektissa. Näiden teemojen kautta voin lähteä luomaan perusrunkoa suunnitteluratkaisuille.

4.1 Tilaajan toiveet

JYY:n kanssa pidetyssä aloituspalaverissa käytiin läpi tilaajan kannalta oleellisia asioita, jotka on huomioitava suunnittelussa. Näitä ovat seuraavat:

- I-alueen uudet pihajärjestelyt, jotka on jo suunniteltu ja tullaan toteuttamaan tornitalojen A-E peruskorjausten yhteydessä vuosina 2017 - 2022
- selkeät kevyen liikenteen väylät alueen halki
- huoltoliikenteen huomioiminen
- jäte- ja kierrätyspisteiden sijainnit on suunniteltava niin, että ne ovat asukkaan helposti tavoitettavissa ja huoltoliikenteen reitin varrella
- pyöräsäilytyspaikkojen lisääminen
- uudisrakennusten sijoittaminen alueelle niin, että piha-alueiden uudistamista ja lisärakentamista voidaan toteuttaa vaiheittain.

4.2 Suunnitteluun vaikuttavat teemat

Omassa suunnittelutyössäni pidän tärkeänä ekologista näkökulmaa. Tämän ohella suunnitteluratkaisujen kuuluisi olla myös tehokkaita. Yksi suunnitteluani ohjaava tekijä on käytännöllisyys. Tässä työssä se ilmenee muun muassa alueen logistisissa ratkaisuissa sekä pihojen jäsentämisessä eri käyttötarkoitusten mukaan. Lähtökohtana on luoda tiloja, jotka aktivoivat ihmisiä käyttämään niitä. Koen tärkeäksi myös paikan luonteen ilmentämistä. Uuden rakentaminen ei saa muuttaa oleellisesti ylioppilaskylän henkeä.

Ekologisesta näkökulmasta katsoen Kortepohja on väljä kaupunginosa, joka kaipaava tiivistämistä, jotta se vastaisi tulevaisuuden kaupunkisuunnittelun ideologioihin. Tiiviillä kompaktikaupunkimallilla on kolme ekologislähtöistä perustetta.

- Tiivistämällä ihmisten toiminnot tiiviiksi kokonaisuudeksi säilytetään luonnontilaiset alueet suurempina kokonaisuuksina.
- Hyödyntämällä olevaa yhdyskuntarakennetta vähennetään infrastruktuurin rakentamisen määrää.
- Tiivistämällä matkat lyhenevät, jolloin suositaan autottomuutta ja lisätään joukkoliikenteen käyttöä.

Ylioppilaskylän tiivistäminen voidaan nähdä aluetta eheyttävänä toimenpiteenä. Sekä alueen täydennysrakentaminen että piha-alueiden uudistaminen voivat monipuolistaa alueen toimintoja sekä

tilojen käyttöä ja näin ollen lisätä asukastyytyvää tilaa. Täydennysrakentaminen on myös ekologinen ja taloudellinen tapa lisätä ylioppilaskylän asuntokapasiteettia ja vastata tulevaisuuden opiskelijasuunnielman tarpeisiin. Tehokkaammalla rakentamisella taataan myös lähiöasukkaille palvelujen pysyminen alueella. Nykyisin lähiöiden ongelmana on palvelujen katoaminen. Asukasmäärää kasvattamalla saadaan alueen palveluille tarpeeksi käyttäjiä. (Sairinen 2009, 9 - 17.)

Vaikkakin suunnittelutyön lähtökohtana on olevan opiskelija-asuinkorttelin tiivistäminen, ei se tarkoita sitä, että koko alue kokisi radikaalin muutoksen. Mielestäni on tärkeää säilyttää alueen kauniita viheralueita. Uudisrakentaminen tehdään niin, että luodaan uusia viheryhteyksiä katupuilla, viheristuksilla ja viherkatoilla. Viheralueiden säilyminen on tärkeää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. (Jalkanen ym. 2017, 227.)

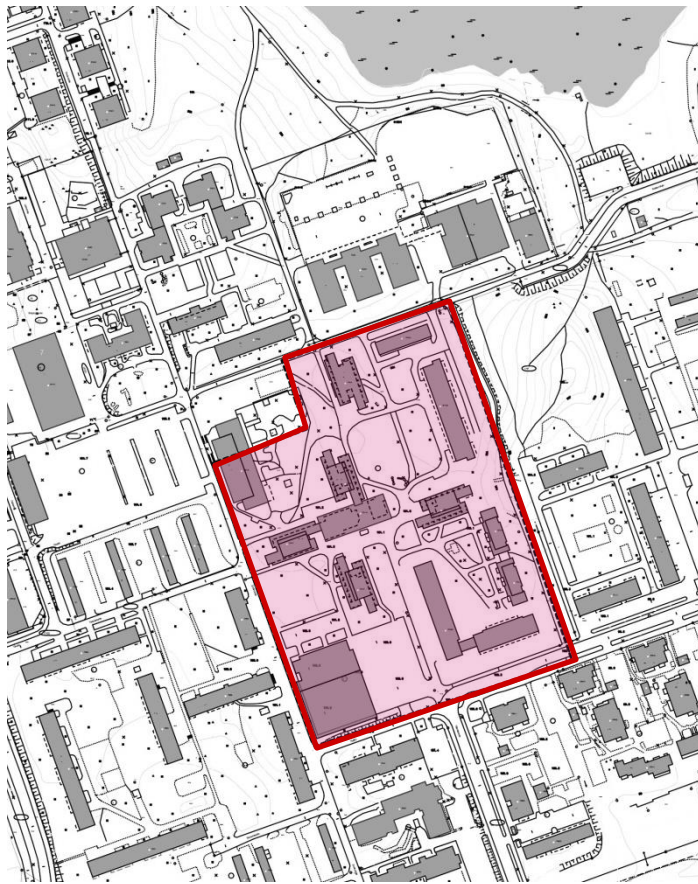
Tällä hetkellä ylioppilaskylän piha-alueet eivät luo virikkeellisiä tiloja käyttäjilleen. Pihojen kehittäminen on kuitenkin tärkeää myös ympäristöpsykologian näkökulmasta. Nykyajan hektisessä ja tietoteknisessä ympäristössä, joka on täynnä ärsykkeitä, opiskelijoille olisi syytä tarjota sellaisia viheralueita, jotka houkuttelevat nuoret ulos luonnon ja kasvien pariin. Kasvillisuudella ja luonnonaiheilla on todettu olevan rauhoittavia ja rentouttavia vaikutuksia ihmiseen (Jalkanen ym. 2017, 228.)

Ylioppilaskylän alueella tontin läpikulkuliikenne on suurta. Tämä on syytä ottaa huomioon piha-alueiden läpi menevissä kulkureiteissä sekä istutusalueiden rajaamisessa. Liikenneväylien käytön tulee olla turvallista etenkin jalan liikkujille. Tämän ohella tontille tapahtuva huoltoajo ja pelastusliikenteen reitit on mahdollistettava. Päälysteiden tulee olla kulutusta kestäviä. Päälysteillä voidaan myös jäsentää väylän olemusta, onko se vain kevyelle liikenteelle, vai tapahtuuko siinä myös autoliikennettä. Vilkailla väylillä kasvillisuus voidaan nostaa kulkupintoja ylemmäksi, jolloin ne pysyvät paremmassa kunnossa. Piha-alueiden läpi kulkevaa kävelyliikennettä varten tehdään nurmialueiden poikki meneviä polkuja. (Jalkanen ym. 2017, 239.)

Esitän suunnitelmassani pienimittakaavaiset rakennukset puurakenteisina. Puu on ekologinen materiaali ja siitä voidaan rakentaa kustannustehokkaasti esimerkiksi tilaelementtejä käyttämällä. Puinen rakennus sopii hyvin pieneen mittakaavaan ja toimii ihmisläheisenä vastaparina betonisille tornitaloille. Kun puuta käytetään laajasti uudisrakennuksissa, luodaan uusista rakennuksista yhtenäinen verkosto, joka soluttautuu vanhojen rakennusten väliin. (Soikkeli 2011.)

5 SUUNNITTELUPROSESSI

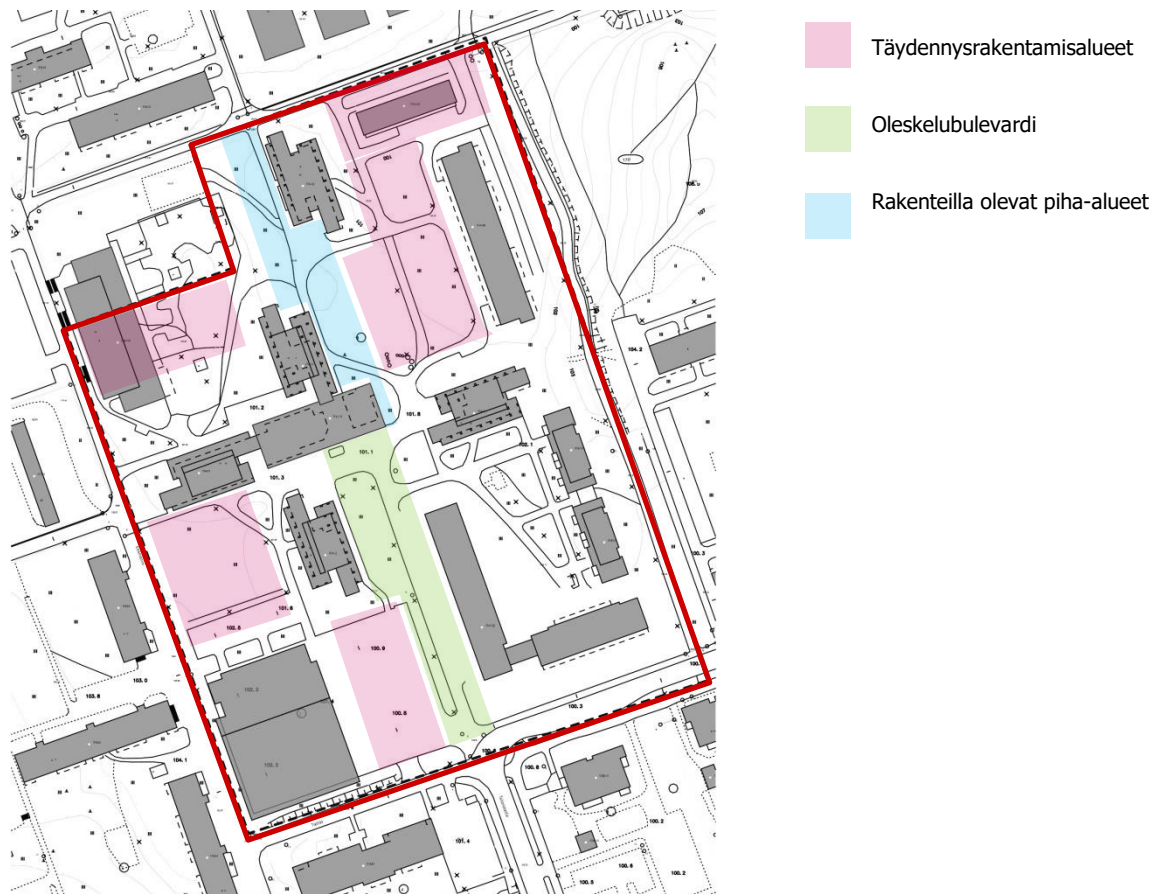
Suunnittelualue käsittää ylioppilaskylän I-alueen piha-alueet. Suunnittelualue on merkitty alla olevaan karttakuvaan (kuva 16) punaisella. Aluetta rajaa pohjoisessa Kartanonkuja, joka on ylioppilaskylän kohdalla tarkoitettu vain kevyelle liikenteelle. Etelässä aluetta rajaa Taitoniekantie, jolla myös autoliikenne on sallittu. Tätä väylää pitkin tapahtuu suurin osa autoliikenteestä ylioppilaskylän I-alueelle. Lännessä aluetta rajaa Emännäntie, joka on vilkas kevyen liikenteen väylä. Emännäntie jatkuu koko Kortepohjan halki pohjois-eteläsuuntaisena kulkuväylänä. Alueen itä laidalla menee polku, jonka toisella puolella avautuu luonnontilainen metsäalue. Tämän alueen säilyttäminen on koettu tärkeäksi ylioppilaskyläläisten keskuudessa.

KUVA 16. Suunnittelualue, Kortepohjan ylioppilaskylän I-alue

5.1 Lisärakentamisen paikat

Suunnittelu alkoi lisärakentamisen sijaintien tarkastelulla ja massoittelevaihtoehtojen luonnostelulla. Mahdolliset uudisrakennusten sijainnit oli määritelty karkeasti tilaajan kanssa ensimmäisessä suunnittelupalaverissa. Tuolloin rakennusmassojen muotoihin ei otettu vielä kantaa. Kuvassa 17 on esitetty punaisella täydennysrakentamisalueet, joihin uusia asuinrakennuksia voidaan sijoittaa. Oleskelubulevardi on merkitty vihreällä. Bulevardin pohjoinen osa on merkitty sinisellä. Tätä aluetta en työssäni käsitellyt, koska sen uudistus on vastikään suunniteltu ja toteuttaminen on jo käynnissä.

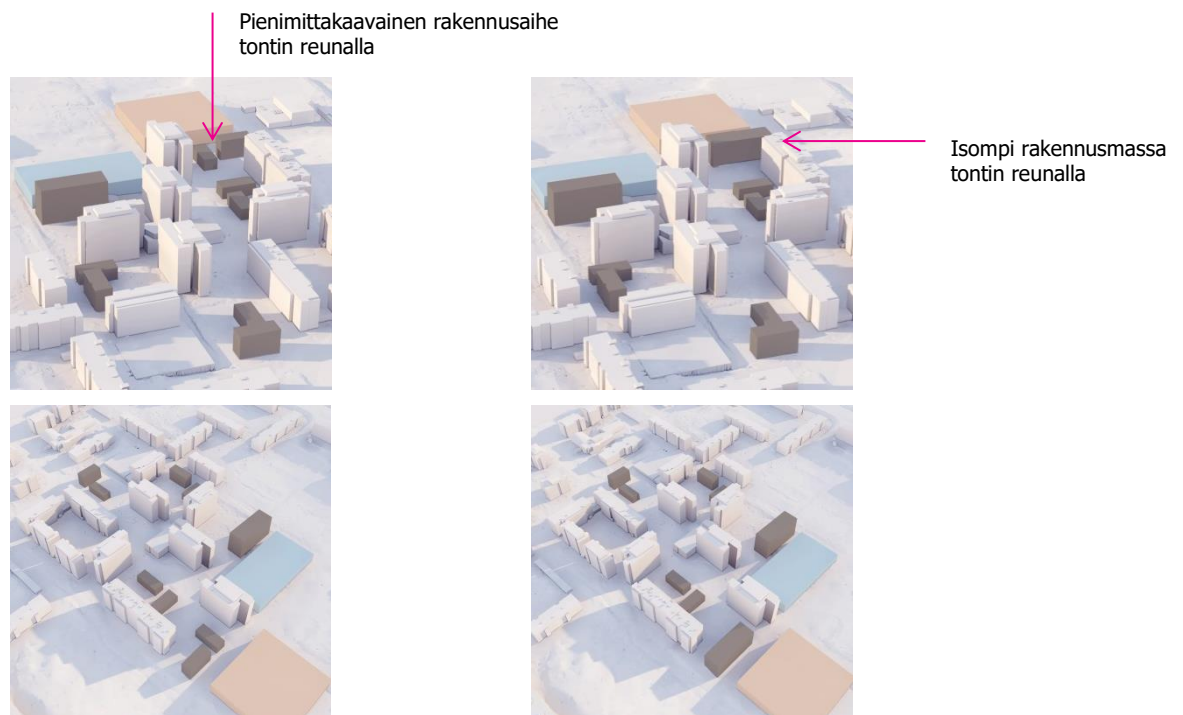
KUVA 17. Suunnittelualueen jaottelu

Uusien rakennusmassojen kokoa ja sijoittelua tutkittiin käsin luonnostelemalla. Niistä jatkokehitykseen valikoitui kolme luonnosta, joissa uudisrakennusten sijainti oli sama, mutta rakennusten muoto vaihteli. Nämä variaatiot on esitetty rakeisuuskaavioissa (kuva 18).

KUVA 18. Rakeisuuskaaviot

Kehityskelpoisimmaksi ideaksi nousi rakeisuuskaavioissa keskimmäisenä oleva vaihtoehto. Kyseisessä luonnoksessa poimin Lundstenin pienimittakaavaiselta asuinalueelta rakennusten sommitteluperiaatteen ja istutin sen ylioppilaskylän korkeiden rakennusten sekaan. Tämän jälkeen tutkin massoitte-
telua 3D-havainnemallin avulla. Alla olevassa kuvassa (kuva 19) on havainnollistettu massoitte-
luprosessia. Tässä esimerkissä on kuvattu, kuinka päädyin sijoittamaan isomman rakennusmassan tontin
pohjoisreunalle koulun viereen. Havaitsin, että suurempi massa luo selkeän tilallisen vaikutelman se-
kä noudattaa ylioppilaskylän rakennusten rytmikkaa. Lisäsin tässä vaiheessa rakennuksiin aukotus-
ta, jolloin mittakaavan ymmärtäminen oli helpompaa (kuva 20).

KUVA 19. Massoitte-
luko-
keilu

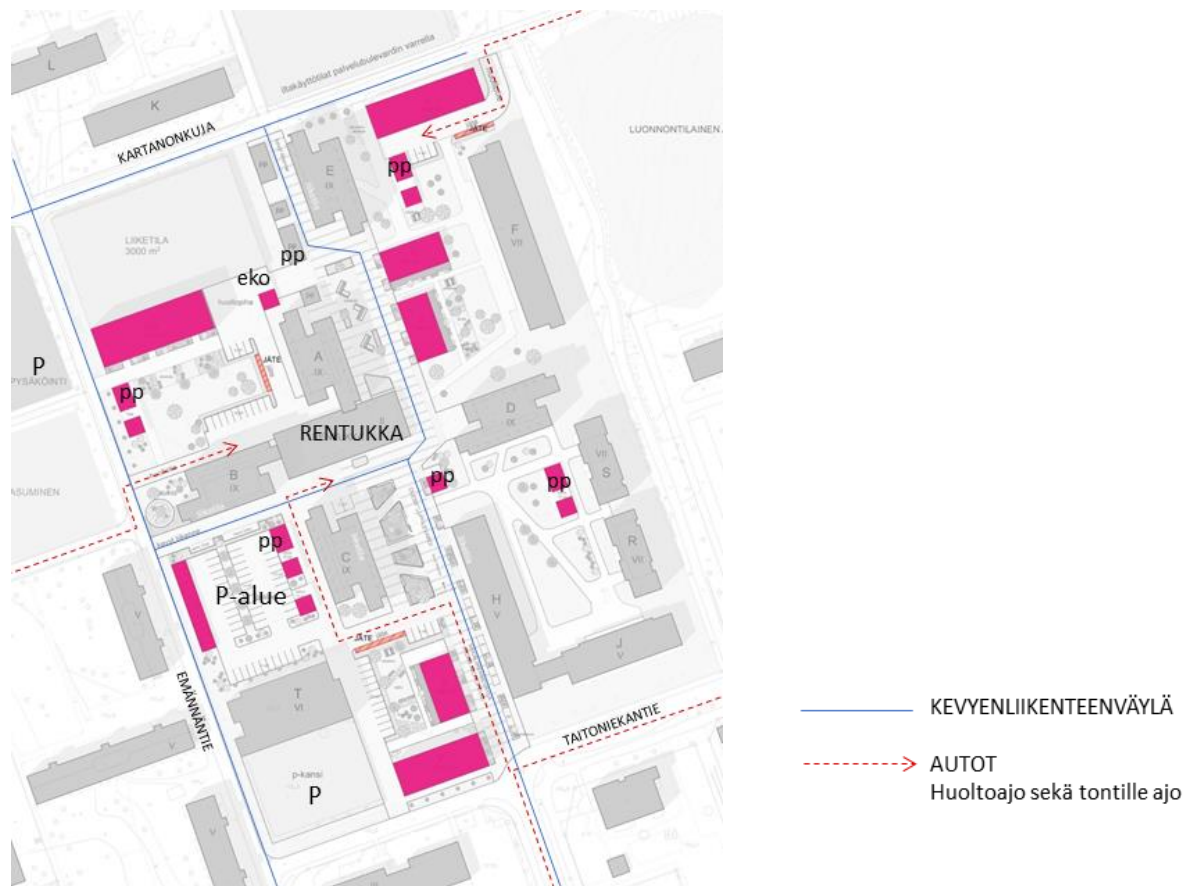
KUVA 20. Havainnekuva etelästä, uudisrakennusten sijainnit

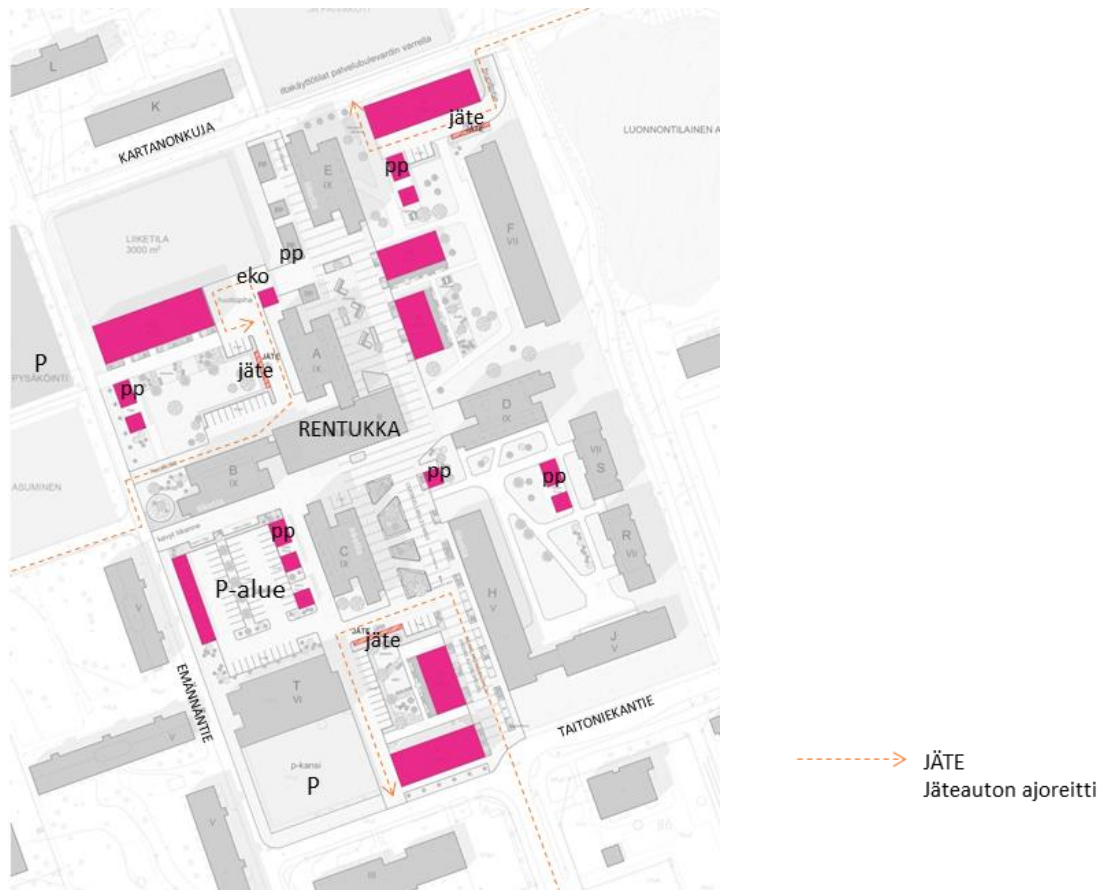
5.2 Väylät ja sisäinen liikenne

Samanaikaisesti uudisrakennusten massoittelun kanssa hahmoteltiin tontin sisäisiä väyliä. Korttelin kehittämisen kannalta oli tärkeää löytää heti alkuun perusratkaisu alueen sisäiselle liikenteelle. Suurin osa alueen läpi menevästä liikenteestä keskittyy pohjois-eteläakselille. Vilkkain väylä on etelästä alueen keskelle Rentukkaan johtava väylä. Tätä väylää pitkin tapahtuu myös suurin osa korttelin huoltoliikenteestä. Väylä jatkuu kevyenliikenteenväylänä kohti pohjoista Kartanonkujalle talo E:n länsipuolella. Toinen aktiivinen pääväylä on Emännäntieltä talo B:n kohdalta tuleva kevyenliikenteen väylä, joka johtaa myös Rentukan edustalle.

Kantava ajatus alueen sisäisen liikenteen perusratkaisussa oli se, että tontin pääsisääntulot hahmotetaan ja niiden luonnetta kevyen liikenteen väylänä korostetaan. Pääsisääntuloa Taitoniekantieltä kehitetään leveäksi oleskelubulevardiksi. Emännäntieltä sekä Kartanonkujalta tulevat väylät ovat kaapeampia, mutta kuitenkin luonteeltaan kaupunkitilamaisia. Niiden varrelle sijoittuu polkupyöräkatoksia ja -varastoja. Koska oleskelubulevardin varrella olevissa rakennuksissa sijaitsee myös liiketiloja, ajateltiin sen olevan sallittu myös autoliikenteelle. Lopulta päädyimme asiakkaan kanssa ratkaisuun, jossa ajoneuvoliikenne ohjataan talo C:n eteläpuolella kääntymään länteen. Näin ollen bulevardin loppupää saadaan pelkästään kevyen liikenteen käyttöön ja oleskelutilaksi. Kuvassa 21 on esitetty kevyenliikenteen väylät sekä ajoneuvoliikenteen reitit. Kuva 22 havainnollistaa, kuinka jätehuollon reitit toimivat suunnitelmassa. Huoltoreittien toimivuus on koko alueen kehityksen kannalta tärkeää.

KUVA 21. Ajoneuvojen sekä kevyenliikenteen reitit

KUVA 22. Jäteauton reitit

5.3 Suunnitelmien vaiheistus

Piha-alueiden suunnittelu tehtiin niin, että se olisi toteutettavissa vaiheittain. Ensimmäiset vaiheet on toteutettavissa 1 - 5 vuoden aikavälillä. Seuraavat vaiheet sijoittuvat 5 - 10 vuoden välillä toteutettaviksi. Viimeinen vaihe tähtää pidemmälle 20 vuoden päähän. Kuvan 23 kaavioissa on esitetty alueen vaiheistusta. Kaavioista käy ilmi, missä vaiheessa eri suunnittelualueen osat tulisivat rakentumaan. Ensin rakentuu paikoitusalue. Tämän jälkeen rakennetaan oleskelubulevardi ja sen alkupäähän sijoittuvat 5- ja 2-kerroksiset uudisrakennukset piha-alueineen. Kolmannessa vaiheessa rakennetaan isot asuinrakennukset koulun sekä liikekeskuksen viereen. Neljännessä vaiheessa rakennetaan alueen keskellä sijaitsevat kaksikerroksiset asuinrakennukset. Vaiheistuksen huomioiminen tuo oman haasteensa suunnittelulle. On löydettävä sellaiset ratkaisut, joissa mitään ei rakenneta kestävästi. Rakentaminen on saatava kustannustehokkaaksi, jotta rakenteille saadaan toivottu käyttöikä.

6 ALUESUUNNITELMA

Ylioppilaskylän I-alueen aluesuunnitelma voidaan jakaa kahteen teemaan pihojen käyttötarkoituksen mukaan. Ensimmäinen teemoista on julkiset kaupunkitilamaiset piha-alueet ja toinen on yksityisemmät asukkaiden piha-alueet. Näiden lisäksi tarkastellaan paikoitusalueita, jotka käsittävät autopaikat sekä pyöräsäilytyksen. Kuvasta 24 nähdään, millaiselta lopullinen suunnitelma näyttää ilmasta käsin. Liitteessä 1 on esitetty aluesuunnitelma paikoitusalueen kanssa. Liitteen 2 aluesuunnitelmasta käy ilmi, millainen on alueen pidemmän aikavälin visio, jossa paikoitusalue on siirretty tontilta kokonaan pois ja kyseinen alue korvattu pienimittakaavaisella lisärakentamisella.

Aluesuunnitelman tekoprosessia havainnollistavat luonnoskuvat (kuvat 25 ja 26). Luonnoskuvia tarkastelemalla ja vertaamalla lopullisiin suunnitelmiin voidaan huomata, kuinka erityyppiset piha-alueet ovat suunnittelun edetessä kehittyneet lopulliseen muotoonsa. Esimerkiksi asukspihojen muotokieli on kuvan 26 luonnoksessa pyöreä toisin kuin lopullisessa versiossa.

KUVA 24. Viistoilmakuva etelästä katsottuna

6.1 Julkiset kaupunkitilamaiset piha-alueet

Ylioppilaskylän I-alue on vilkas palvelujen ja asumisen alue, jonka sydän on keskellä aluetta sijaitseva Rentukka. Rentukassa on ravintola sekä monenlaisia opiskelijapalveluita kuntosalista kokoontumistiloihin. Jo aiemmissa suunnitelmissa on esitetty Rentukkaan johtavan väylän muuttamista oleskelubulevardiksi. Työstin omassa suunnitelmassani oleskelubulevardin olemusta huomioiden lisärakentamisen sekä olevien viheralueiden osittaisen säilyttämisen. Arkkitehtuuriltaan kaupunkitilallinen väylä korostaa palvelujen saavutettavuutta ja jäsentää bulevardin oleskelupaikkojen luonnetta julkisena tilana.

Halusin suunnitelmassani korostaa sisääntuloväyliä. Taitoniekantien sisääntuloa voidaan oleskelubulevardin ilmeen lisäksi korostaa lisärakentamisella, joka tehdään kiinni bulevardiin. Koska bulevardi on leveä, se kaipaa selkeää rajaamista myös tällä hetkellä rakentamattomalta länsisivulta. Itäisivulla sitä rajaa talo H. Kuva 27 havainnollistaa, miltä oleskelubulevardi näyttää Taitoniekantieltä katsottuna.

KUVA 27. Näkymä oleskelubulevardille Taitoniekantieltä katsottuna

C-talon kohdalla bulevardi levenee. Jäsensin tätä leveää kohtaa säilyttämällä C-talon edustalla kasvavia puita. Vaikka tilaa muokataan kaupunkimaisemmaksi, ei olevaa hävitetä kokonaan, vaan uusi ja vanha sulautetaan yhtenäiseksi. Keskelle bulevardia syntyy luontevasti viheralue- ja oleskeluvyöhyke, joka rajaa C-talon sisäänkäynnin omaksi alueeksi bulevardista ja luo samalla bulevardin varrelle erilaisia tiloja. Kuvassa 28 näkyvä viheralue muodostuu neljästä korotetusta altaasta, joiden reunustoille on sijoitettu istuskelupaikkoja. Istumapaikkoja on eri suuntiin tarjoten aurinkoisia, varjoisia, vilkkaampia sekä rauhallisempia oleskelupaikkoja. Korotetut istutusaltat suojaavat kasvilli-

suutta vilkkaalla väylällä. Altaiden reunat ovat betoniset, jolloin ne voivat olla myös skeittareiden käytössä. Viheralueen kohdalla asfalttipinta muuttuu betonilaataksi. Pintamateriaalin vaihdos viestii toiminnan muutoksesta väylästä istuskelualueeksi.

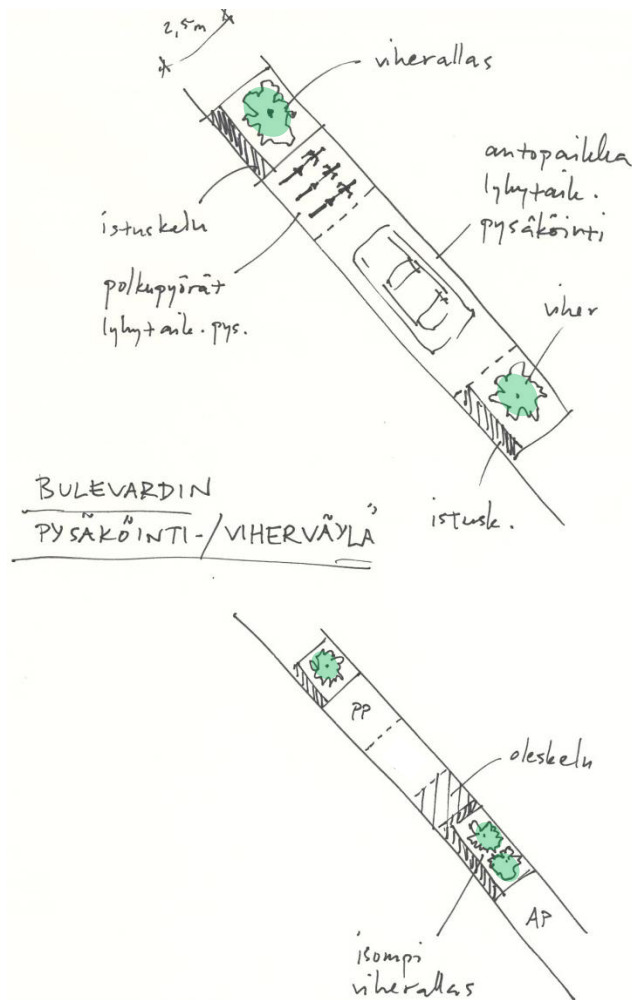
KUVA 28. Näkymä oleskelubulevardilta Rentukan suunnalta katsottuna

Oleskelubulevardi on sisääntuloreitti myös ajoneuvoliikenteelle. Tilaaja koki autojen ja kevyen liikenteen yhdistämisen samalle reitille ongelmalliseksi. Tilaajan toiveissa oli saada autoliikenne kokonaan pois oleskelubulevardilta. Liikennettä ei kuitenkaan saada kokonaan pois, koska oleskelubulevardin varrella sijaitsevilla rakennuksilla on liiketiloja. Näiden takia lyhytaikaiselle pysäköinnille sekä saatoliikenteelle on bulevardin varrella tarvetta. Ratkaisua liikennejärjestelyihin haettiin yhdessä tilaajan sekä arkkitehti Tero Wémanin kanssa. Lopulta kehityskelpoisimmaksi ideaksi kokonaiskuvan kannalta valikoitui ratkaisu, jossa oleskelubulevardin alkupää on sallittu myös autoille. Sekaliikenneväylä (ns. Shared Space) edellyttää toimiakseen tarpeeksi hidasta ajonopeutta, yleensä 20 km/h (Jalkanen ym. 2017, 251). Väylää reunustavat pienet viheralueet ja altaat, joilla luodaan kaupunkibulevardin tunnelmaa. Viheralueiden väliin sijoitetaan muutamia autopaikkoja lyhytaikaiselle pysäköinnille. Näihin väliköihin saadaan luontevasti myös pyöräpaikkoja lyhytaikaiselle pysäköintitarpeelle. Viheraltaiden reunoilla on puisia istuskelupaikkoja, jolloin bulevardin luonne oleskelutilana korostuu. Kuvassa 29 on tontinkäyttösuunnitelma oleskelubulevardista. Kuvassa 30 on käsin piirretty luonnos bulevardia reunustavista viheraltaista ja autopaikoista.

KUVA 29. Tontinkäyttösuunnitelma, oleskelubulevardi sekä asukspiha, ei mittakaavassa

KUVA 30. Luonnos bulevardin varrelle sijoitettavista auto- ja polkupyöräpaikoista

Bulevardi jatkuu tontin halki Kartanonkujalle asti jatkaen kaupunkitilallista olemusta. Samankaltaista kaupunkimaista tunnelmaa, kuten oleskelubulevardin alussa on, saadaan sijoittamalla talojen A ja F väliin suunniteltu uudisrakennus kiinni bulevardiin. Tällä tavoin saadaan erotettua selkeästi erityyppiset piha-alueet toisistaan. Julkisen ja yksityisen pihan välille syntyy luonteva raja rakennuksesta. Rakennuksen ja kadun väliin tehdään viherkaista, jolla saadaan vietyä rakennuksen julkisivu hieman kauemmas bulevardista ja rauhoitettua sisäänkäyntialue julkisesta tilasta. Pintamateriaalin vaihdoksella luodaan myös raja bulevardin ja asuinrakennuksen sisäänkäyntialueen välille. Asfaltti vaihtuu betonilaatoitukseen rakennuksen edessä. Viherkaistalla on tiheitä pensaita ja pieniä puita näkösuojaa antamassa. Viherkaistalla käytetään myös maanpeitekasvillisuutta, jolla estetään talon vierustoille pääseminen. Samanlaisilla viheristutuksilla tehdään suoja-alueet rakennuksen päädyissä olevien ikkunoiden edustoille.

6.2 Asukkaiden piha-alueet

Olevien ja uudisrakennusten rajaamille piha-alueille syntyy vihreitä asukaspihvoja (kuva 31). Vihreät piha-alueet säilyttävät osin entisen olemuksen ja niihin tehdään muutoksia kevyemmällä otteella. Olennaista on tehdä asukaspihvoille päivitystä niin, että ne houkuttelevat paremmin opiskelijakylän asukkaita pihojen aktiivisiksi käyttäjiksi. Viheralueilla säilytetään vanhaa puustoa sekä ruohoalueita, jotta paikan nykyinen henki säilyy. Uusien asuinrakennusten läheisyyteen tehtiin tiivis oleskelu-

vyöhyke, joka on jaettu toimintojen mukaan oleskeluun, leikkiin sekä puutarhaan. Asuntojen terassit avautuvat oleskelupihalle päin. Näkösuojaa terassien eteen tehdään pensas- ja puustutuksilla. Myös pihapolku erottaa asukasterassit oleskelupihasta. Oleskeluvyöhykkeen muotokieli noudattaa bulevardin keskellä olevan viheralueen graafista ja modernia ilmettä. Vinot linjat rikkovat ylioppilaskylän pystysuoraa sommittelua tuoden sopivasti kontrastia. Pihamateriaalien vaihtelulla, pienillä korkeeroilla sekä kasvillisuudella alueet erotetaan toisistaan ja luodaan tilallisia vaikutelmia. Nämä ratkaisut tekevät pihasta virikkeellisemmän, jolloin ne palvelevat myös paremmin opiskelijaperheiden lapsia. Samalla oleskeluvyöhykkeet tarjoavat muillekin asukkaille yksityisempiä oleskelupaikkoja. Puutarhavyöhykkeillä voidaan kasvattaa esimerkiksi omenapuita ja marjapensaita sekä muita hyötykasveja. Lisäksi asukkaat voivat harrastaa näillä alueilla pienviljelyä.

KUVA 31. Näkymä asukkaiden piha-alueelle

Asukkaiden piha-alueille luodaan paikkoja yhteiselle oleskelulle. Näitä ovat muun muassa grillikatos ja erilaiset istuskelupaikat. Grillikatos rakennetaan arkkitehtuuriltaan samantyylliseksi pyörävarastojen kanssa, jotta pihojen yleisilme säilyy yhtenäisenä. E-talon itäpuolella menevän pihatien varteen Kartanonkujan läheisyyteen on sijoitettu istuskeluportaat (kuva 32). Maaston rinne viettää pihatielle, joten portaat saa istutettua maastoon helposti. Kartanonkujan toisella puolella portaiden kohdalla sijaitsee koulu, jonka yhteistilat ovat myös ylioppilaskylän asukkaiden käytössä ilta-aikaan. Portaita voidaan hyödyntää ulko-opiskelupaikkana tai muuten vain kokoontumispaikkana.

KUVA 32. Havainnekuva koululta päin, istuskeluportaat

6.3 Paikoitusalue

Tällä hetkellä ylioppilaskylän I-alueella on paikoitusalue H- ja T-talojen välissä. Tälle sijainnille on kuitenkin suunniteltu lisärakentamista, mikä vähentää autopaikkojen määrää. Jotta autopaikkakapasiteetti pystyttiin pitämään entisellään, oli niille esitettävä uusi sijoituspaikka. Tilaajan toiveena oli saada autopaikkoja B-talon eteläpuolelle. Paikoitusalue kuuluu vaiheistuksessa 1-vaiheessa toteutettavaksi. Viimeisimmässä vaiheessa autopaikkojen tilalle on esitetty lisärakentamista, joilla tiivistetään Emännäntien vartta sekä sieltä tapahtuvaa sisääntuloyhteyttä.

Paikoitusalue sijaitsee hieman ylempänä B-talon edustaan nähden. Täten näkymää päätettiin rajata kevyillä pyöräkatoksilla. Lukitut pyörävarastot on sijoitettu C-talon länsipuolelle. Nämä pyörävarastot palvelevat sekä B- että C-taloa. Tilaajan ajatuksena oli, että pyörävarastot toteutettaisiin viherkattoisina. Viherkattojen laajamittaisella käytöllä saadaan alueen alkuperäinen vehreys säilymään, vaikka rakentamista tiivistetäänkin. Tällä ratkaisulla myös paikoitusalueen ilme säilyy osittain vehreänä. Vastapariksi pyörävarastoille lisättiin suunnitelmiin viherkattoisena toteutettava autokatos Emännäntien varteen. Autokatos rajaa paikoitusalueen Emännäntieltä sekä toisella puolen tietä olevasta asuinrakennuksesta. Kaikki varastot ja katokset ovat puurakenteisia, jolloin uudisrakentamisen ilme pysyy yhtenäisenä. Kuvassa 33 on visualisointi siitä, mille pyörävarastot ja muut piharakennelmat voisivat näyttää.

KUVA 33. Havainnekuva pyörävarastoista

Näillä paikoitusalueita rajaavilla rakenteilla autopaikat saadaan sopimaan ympäristöön sekä jäsennetään pihan toimintoja. Rajauksilla selkiytetään B-talon edestä menevän kevyenliikenteenväylän luonnetta osana kaupunkimaista bulevardia. Samalla pyöräsäilytyksen paikat sijoittuvat logistisesti niille sopiville paikoille. Pyörävarastojen ja C-talon väliin jäävä väylä toimii tulevaisuudessa myös ajoreittinä tontilla.

7 RAKENNUSSUUNNITTELU

Useiden luonnosten ja vaihtoehtojen tarkastelun jälkeen ylioppilaskylän I-alueen uudisrakentamisen laajuudeksi muodostui 10 770 m². Pidemmän aikavälin visiossa rakentamisen laajuus on 11 730 m². Uudisrakentaminen koostuu kolmesta 5-7-kerroksisesta asuinrakennuksesta ja kolmesta kaksikerroksisesta asuinrakennuksesta. Pidemmän aikavälin visiossa kaksikerroksisia rakennuksia on yhteensä viisi. Opinnäytetyön rakennussuunnittelun osuudessa tehtiin luonnostasoinen ideasuunnitelma kaksikerroksisesta asuinrakennuksesta, jonka asunnot soveltuvat perheasumiseen. Rakennuksesta suunniteltiin sellainen, että se on monistettavissa tontilla useampaan kohtaan. Sijainnit näkyvät aluesuunnitelmissa (liitteet 1 ja 2).

7.1 Uusien rakennusten kaupunkikuvallinen ilme

Suunnitteluprosessin edetessä uudisrakennusten ulkoinen ilme alkoi tarkentua. Tontin reunoille sijoittuvat isot uudisrakennukset päätettiin esittää valkoisina, jolloin ne yhdistyvät sulavasti olevien rakennusten arkkitehtuuriin. Kooltaan ne jatkavat talojen F, J, S ja R sommittelua ja luovat alueen reunoille selkeän rakennusten kehän. Tässä työssä suuret rakennuksen on esitetty viitteellisinä, eikä niiden arkkitehtuurin oteta tarkemmin kantaa.

Alueen suoraviivainen laatikkomainen arkkitehtuuri jatkuu myös kaksikerroksisissa uudisrakennuksissa. Halusin kuitenkin erottaa nämä pienimittakaavaiset rakennukset isommista massoista. Päädyin suunnittelemaan ne puurakenteisiksi. Puujulkisivu eroaa selkeästi olevista sekä uusista isoista rakennuksista. Puinen arkkitehtuuri on sopusoinnussa ylioppilaskylän luonnon kanssa. Alueella on paljon komeita havupuuta, joiden varret kohoavat korkealle hoikkina ja pystylinjaisina. Halusin arkkitehtuurin ilmentävän tätä havupuista maisemaa. Näin ollen valitsin julkisivumateriaaliksi pystylautaverhoilun.

7.2 Uudet asuinrakennukset perheasumiselle

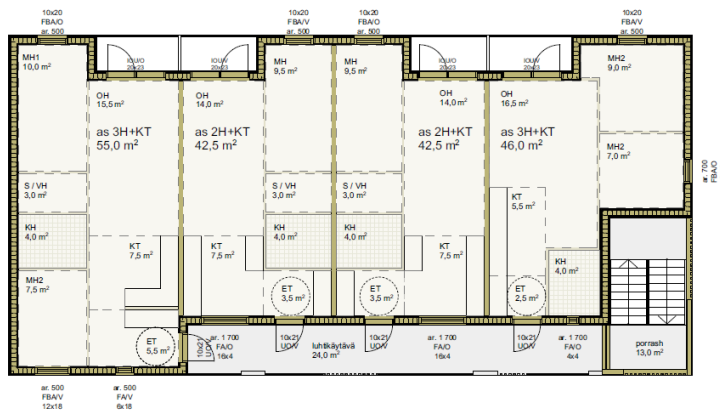
Uuden asuinrakennuksen suunnittelu lähti liikenteeseen rakennuksen asuntojakauman määrittämisellä. Koska asunnot on suunnattu opiskelijaperheille, on niiden oltava tehokkaita, mutta sovellettava useamman ihmisen asunnoksi. Aluksi pohdin, että mukana olisi myös yksiöitä, mutta alkuluonnosten jälkeen luovuin niistä. Yhteen kerrokseen muodostui lopulta kaksi kaksiota ja kaksi kolmiota. Yhteensä rakennuksessa on kahdeksan huoneistoa. Koska rakennus on kaksikerroksinen, se oli mahdollista toteuttaa luhtikäytävämallisena ilman hissiä. Yhteistiloja rakennukseen ei ole sijoitettu. Niiden on ajateltu sijaitsevan viereisissä isommissa rakennuksissa. Rakennuksen päämitat määritin tontinkäytön suunnittelun yhteydessä. Jotta pystyin antamaan rakennukselle mitat, tutkin, millaisia luhtikäytävätaaloja on tehty. Samassa yhteydessä tutkin erilaisia porraskäytäväsuunnitelmia, joita voisin omassa työssäni käyttää. Porrashuone sijoittui jo luonnostelun alkuvaiheessa rakennuksen oikeaan etunurkkaan malliltaan U-portaana.

Rakennuksen arkkitehtonisen ilmeen hakeminen alkoi pieniä luonnoksia tekemällä (kuva 34). Yksinkertaisilla piirustuksilla hain linjoja kattomuotoon sekä aukotusten sommitteluun ja rytmitykseen. Ajatukseni oli pitää rakennuksen muoto yksinkertaisena solidina kappaleena. Pyrin välttämään ulokkeita, jotta kappalemaisuus säilyisi. Tein suorakaiteen muotoon kolouksia luhtikäytävälle sekä parvekkeille (kuva 35). Tutkin myös asuntoratkaisuja ulokeparvekkeiden kanssa. Päädyin tähän ratkaisuun, koska tällöin rakennuksen pitkä sivu saadaan suoraksi ja on siten kustannustehokkaampi. Myös asuntopohjat saadaan tällä ratkaisulla toimivammiksi.

Tasakaton lisäksi tutkin erilaisia kattomuotoja, joista kaksi erilaista pulpettikattomallia on esitetty kuvan 34 - 36 luonnoksissa. Tarkastelin 3D-suunnittelumallissa kattomuotojen istuvuutta alueelle. Päädyin tasakattoiseen rakennukseen, koska harjakattomuodoista syntyi liian sekava kokonaisuus yhdessä olevien rakennusten kanssa. Lopullisessa suunnitelmassa esitin rakennuksen viherkattoisena, koska kaikki uudet piharakennelmat on esitetty viherkattoisina. Tällöin korkeista rakennuksista katsottuna piha näyttäyty vihreänä ja eläväisenä.

KUVA 34. Käsin tehtyjä luonnoksia uudisrakennuksesta

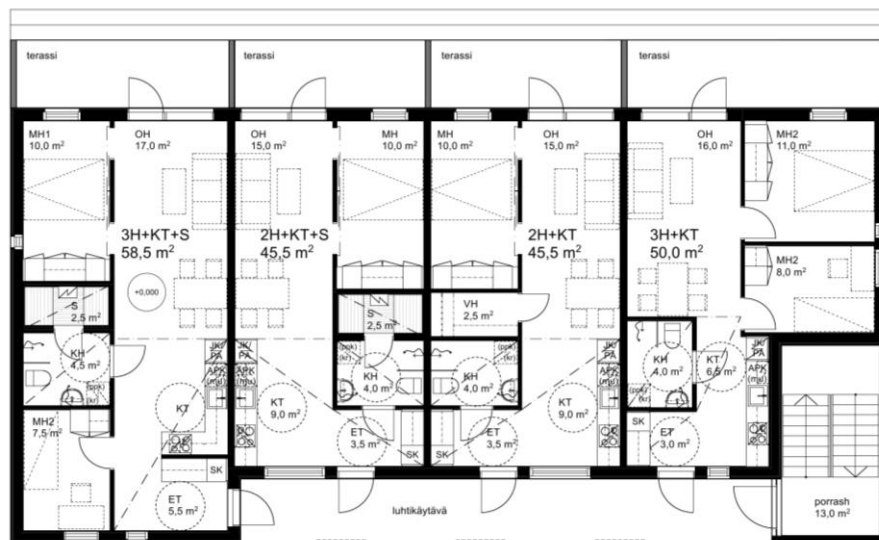

KUVA 35. Luonnos 1, pohjapiirustus ja julkisivukuvat, ei mittakaavassa

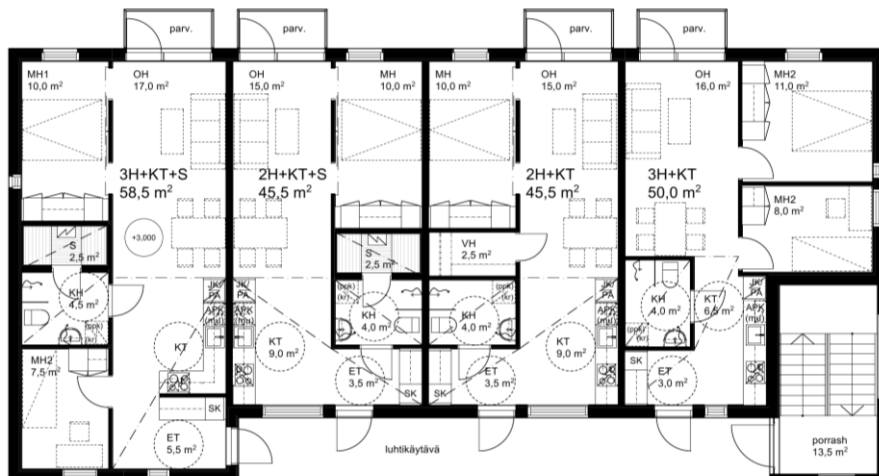

seen oleskeluun ja makuuhuoneisiin. Makuuhuoneiden puolelle sijoittuvat myös kylpyhuone ja sauna tai vaatehuone. Porrashuoneen yläpuolinen asunto poikkeaa hieman tästä ratkaisusta, mutta sain siitä toimivan jättäen pois saunan/vaatehuoneen. Alakerran asunnoissa on koko asunnon levyiset terassit, jotka aukeavat asukaspihalle. Yläkerran asunnoissa on ranskalaiset parvekkeet, jotka mahdollistavat esimerkiksi kesäkukkien kasvattamisen tai pienten kalusteiden sijoittamisen.

Lopulliset pohja- sekä julkisivukuvat on esitetty kuvissa 37 ja 38. Kuvassa 39 on havainnekuva, josta näkyy rakennuksen kadunpuoleinen julkisivu sekä toinen pääty. Kuvasta 31 nähdään, millainen rakennuksen arkkitehtuuri on asukaspihan puolelta.

1.krs
KOKONAISALA
242,5 m²

2.krs
KOKONAISALA
242,5 m²

KUVA 37. Lopulliset pohjapiirustukset, 1:200

KUVA 38. Lopulliset julkisivukuvat, 1:300

KUVA 39. Havainnekuva, uusi asuinrakennus perheasumiselle

8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kortepohjan ylioppilaskylän I-alueen pihojen kehittäminen ja täydennysrakentamisen suunnittelu oli haastava ja opettavainen projekti. Alkuun tutustuin Kortepohjan alueeseen ja sen historiaan, koska alue ei ollut minulle entuudestaan tuttu. Tutustuin myös alueelle aiemmin tehtyihin suunnitelmiin sekä meneillään olevaan kehityssuunnitelmaan. Pohdin ennen suunnittelun aloitusta, millaisia ovat minulle tärkeät suunnittelun lähtökohdat tässä projektissa. Suunnitteluosuudessa syvennyin alue-suunnitteluun ja täydennysrakentamisen vaihtoehtoihin, uuden julkisen tilan miljöosuunnitteluun, pihatilojen suunnitteluun sekä uusien kerrostalojen sekä asuntotyypin suunnitteluun.

Haasteellista työssäni oli yhdistää lyhyellä aikavälillä toteutettava pienemmän mittakaavan parannussuunnitelma I-alueen laajempaan kehitysvisioon, joka tähtää kauemmas tulevaisuuteen. Löysin tähän toimivan ratkaisumallin, joka on toteutettavissa vaiheittain. Mielestäni esittämäni kehityssuunnitelmat ovat toimivia ja tukevat piha-alueiden eri käyttötarkoituksia. Lisärakentaminen täydentää alueen arkkitehtuuria rikkomatta Kortepohjan alueen massoitteluperusteita. Lisärakentaminen tiivistää ja selkiyttää ylioppilaskylän I-aluetta tehden siitä eläväisemmän ja uudenaikaisemman asuin- ja oleskeluympäristön opiskelijoille sekä alueen muille toimijoille. Tein paljon työtä, jotta löysimme yhdessä asiakkaan ja ohjaajien kanssa oikeanlaisen ratkaisun täydennysrakentamiseen. Oli kiinnostavaa huomata, kuinka paljon alueen olemukseen vaikutti massojen koko, korkeus ja sijainti. Kun oikea ratkaisu löytyi, suunnitelma näytti tasapainoiselle ja ehjälle.

Oman kehittymiseni kannalta tavoitteeni opinnäytetyössäni oli saada aikaan suunnitelma, jonka tekeminen syventää suunnittelutaitojani. Tämä onnistui huolellisella tutustumisella laajaan tehtävään ja sekä suunnittelualueeseen. Luonnoksia ja suunnitteluratkaisuja oli esitettävä monipuolisesti, jotta voitiin tehdä riittävä vaihtoehtojen tarkastelu. Tällä tavoin oli löydettävissä tasapainoinen ja ehyt ratkaisu, joka säilytti paikan luonteen ja ilmensi sitä myös uudessa arkkitehtuurissa.

Ylioppilaskylän I-alueen kokoisella alueella kehitettäviä osa-alueita on paljon. Suurempien uudisrakennusten arkkitehtuurisen ilmeen tutkiminen ja suunnittelu avaa ison kehityskohteen. Omassa työssäni esitin nämä uudisrakennukset viitteellisinä, enkä ottanut syvemmin kantaa niiden arkkitehtuuriin. Myös puurakenteisten lisärakennusten tarkempi suunnittelu on yksi jatkosuunnittelun aihe. Jatkossa voisi tutkia, kuinka puiset lisärakennukset saadaan rakennusteknisesti toteutettua niin, että rakentaminen olisi ekologista, energiatehokasta ja taloudellista. Näiden lisäksi oma kehityskohde on piharakennelmien eli pyörävarastojen ja -katosten suunnittelu ja kuinka ne tehtäisiin modulaarisina rakennelminä.

Laajemmassa kontekstissa opinnäytetyöni esittää kehitysideoita lähiökorttelin täydennysrakentamisesta ja miten ylioppilaskylän kaltaisia alueita voidaan parantaa. Tämän lisäksi työni ottaa kantaa opiskelija-asumisen kehittymiseen lähitulevaisuudessa. Opinnäytetyössäni esitetään ratkaisuja, kuinka lähiöiden asuntorakennetta voidaan monipuolistaa ja virkistää.

LÄHTEET

- Archinfo.fi [verkkoaineisto].[viitattu 2018-05-05] Saatavissa: <http://archinfo.fi>
Polku: [archinfo.fi/2015/04/syksyn-2014-diplomitoissa-rohkean-luovaa-otetta- asumiseen- ja-historiaan/](http://archinfo.fi/2015/04/syksyn-2014-diplomitoissa-rohkean-luovaa-otetta-asumiseen-ja-historiaan/).
- ARKKITEHTIPALVELU OY. 2018. Lisärakentamisen paikat ja volyymit Kortepohjan alueella [kuva].
Julkaisussa: Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelma 2018. Jyväskylän kaupunki.
- HURME, Riitta. 1984. Murrosvaiheiden asuntoalueita. Julkaisussa: Taidehistoriallisia tutkimuksia 7. Jyväskylä: Taidehistorian seura, 7-32.
- JALKANEN, Riitta, KAJASTE, Tapani, KAUPPINEN, Timo, PAKKALA, Pekka ja ROSENGREN, Camilla. 2017. Kaupunkisuunnittelu ja asuminen. Helsinki: Rakennustieto Oy.
- JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON YLIOPIILASKUNTA (JYY). 2017. Ratkaisumalleja tulevaisuuden opiskelija- asumiseen. Jyväskylä: Grano Oy.
- Jyy.fi [verkkoaineisto].[viitattu 2018-04-27] Saatavissa: <https://jyy.fi>
Polku: jyy.fi/mika-jyy/liiketoiminta/.
- KASKINEN, Pia.2002. Pirunmaa pellon reunalla – Kortepohjan tarina. Jyväskylä: Kampus Kustannus / JYY:n julkaisusarja nro 66.
- KESKI-SUOMEN MUSEO. Jyväskylän Kortepohjan inventointi – Jyväskylän modernin rakennusperin- nön inventointi 2012-2014 [verkkoaineisto]. [viitattu 2018-01-25]. Saatavissa: Keski-Suomen museo, Kioski-sovellus www.kulttuuriymparisto.fi.
- KESKI-SUOMEN MUSEO. 2018. Viistoilmakuva Kortepohjan ylioppilaskylästä [digikuva]. Julkaisussa: Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelma 2018. Jyväskylän kaupunki.
- Kortepohja.fi a [verkkoaineisto].[viitattu 2018-04-27] Saatavissa: <https://www.kortepohja.fi>
Polku: <https://www.kortepohja.fi/fi/ylioppilaskyla/aluekehittaminen/historia/>.
- Kortepohja.fi b [verkkoaineisto].[viitattu 2018-04-27] Saatavissa: <https://www.kortepohja.fi>
Polku: <https://www.kortepohja.fi/fi/ylioppilaskyla/aluekehittaminen/europan-13-aluekehityshanke/>
- Kortepohja.fi c [verkkoaineisto].[viitattu 2018-04-27] Saatavissa: <https://www.kortepohja.fi>
Polku: ([https://www.kortepohja.fi/fi/ylioppilaskyla/aluekehittaminen/europan-13-aluekehityshanke/ europan-13-kilpailutyot/](https://www.kortepohja.fi/fi/ylioppilaskyla/aluekehittaminen/europan-13-aluekehityshanke/europan-13-kilpailutyot/))
- Kortepohja.fi d [verkkoaineisto].[viitattu 2018-04-27] Saatavissa: <https://www.kortepohja.fi>
Polku: ([https://www.kortepohja.fi/fi/ylioppilaskyla/aluekehittaminen/europan-13-aluekehityshanke/ voittajatyo-nolli-garden/](https://www.kortepohja.fi/fi/ylioppilaskyla/aluekehittaminen/europan-13-aluekehityshanke/voittajatyo-nolli-garden/)).
- LAMBERG, Marko. 2004. Nuoruus ja toivo – Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta 1934–2003. Jyväskylä: Kampus Kustannus / JYY:n julkaisusarja 70.
- LUO ARKKITEHDIT OY. 2018. Kaaviomainen havainnekuva Kortepohjan kehityskohteista [kuva]. Julkaisussa: Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelma 2018. Jyväskylän kaupunki.
- MÄKIÖ, Erkki, MALINEN, Maarit, NEUVONEN, Petri, VIKSTRÖM, Kari, MÄENPÄÄ, Risto, SAARENPÄÄ, Jukka ja TÄHTI, Esko. 2016. Kerrostalot 1960-1975. Helsinki: Rakennustieto Oy.
- RAVEALA, Jarmo. 2017(5). Jakomäen keskiosa uudistuu allianssilla. Arkkitehtuurikilpailuja – Jakomäen sydän. Helsinki: Finepress Oy, 3–4.
- SAIRINEN, Rauno. 2009. Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja elinympäristön laatu. Espoo: Teknillinen korkeakoulu, insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B 96.
- SOIKKELI, Anu. 2011. Puun mahdollisuudet lähiöiden korjauksissa. Oulu: Oulun yliopisto, arkkitehtuurin osasto.

YLIOPISTON MUSEO. 2018. Viistoilmakuva Kortepohjan ylioppilaskylästä [digikuva]. Julkaisussa: Kortepohjan keskustan kehittämissuunnitelma 2018. Jyväskylän kaupunki.

ZAREK, Aleksandra. 2015(1). Kortepohja. Arkkitehti. Helsinki: Suomen Arkkitehtiliitto - Finlands Arkitektförbund SAFA.

LIITTEET

LIITE 1: ALUESUUNNITELMA

LIITE 2: ALUESUUNNITELMA, PIDEMMÄN AIKAVÄLIN VISIO

LIITE 3: TONTINKÄYTTÖSUUNNITELMA, OLESKELUBULEVARDI JA ASUKASPIHA

LIITE 4: RAKEISUUSKAAVIO

LIITE 5: ASUINRAKENNUS, POHJAPIIRUSTUS 1. KRS

LIITE 6: ASUINRAKENNUS, POHJAPIIRUSTUS 2. KRS

LIITE 7: ASUINRAKENNUS, LEIKKAUS A - A

LIITE 8: ASUINRAKENNUS, JULKISIVUT 1 JA 2

LIITE 9: ASUINRAKENNUS, JULKISIVUT 3 JA 4

LIITE 10: HAVAINNEKUVAT

KOULU, KIRJASTO
JA PÄIVÄKOTI

iltakäyttötilat palvelubulevardin varrella

LUONNONTILAINEN ALUE

Kartanonkuja

LIIKETILA
3000 m²

V
2680 m²

VII
4550 m²

II
480 m²

II
480 m²

RENTUKKA II

B IX

C IX

H V

VII S

R VII

J V

Emäntäntie

T VI

p-kansi

II
480 m²

V
2100 m²

Taitoniekantie

Taitoniekantie

PYSÄKÖINTI

ASUMINEN

KOULU, KIRJASTO
JA PÄIVÄKOTI

iltakäyttötilat palvelubulevardin varrella

LUONNONTILAINEN ALUE

Kartanonkuja

LIIKETILA
3000 m²

PYSÄKÖINTI

ASUMINEN

VII
4550 m²

V
2680 m²

II
480 m²

II
480 m²

RENTUKKA II

B IX

C IX

D IX

VII S

R VII

J V

Emäntäntie

T VI

II
480 m²

V
2100 m²

p-kansi

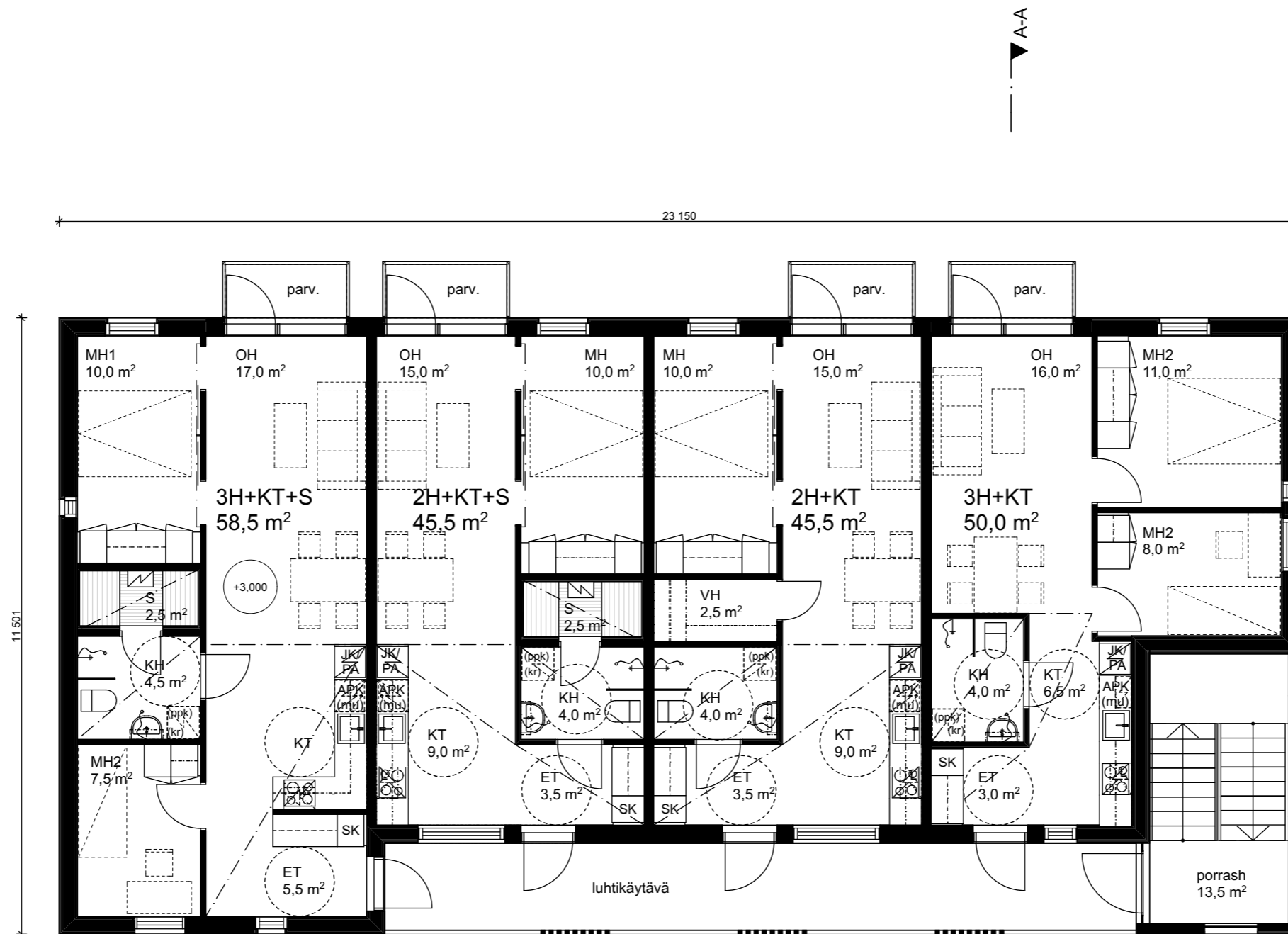
Taitoniekantie

2.krs
KERROSALA
242,5 m²

RAKENNUKSEN LAAJUUSTIEDOT

KERROSALA (kem²)
485,0 m²

KOKONAISALA (brm²)
485,0 m²

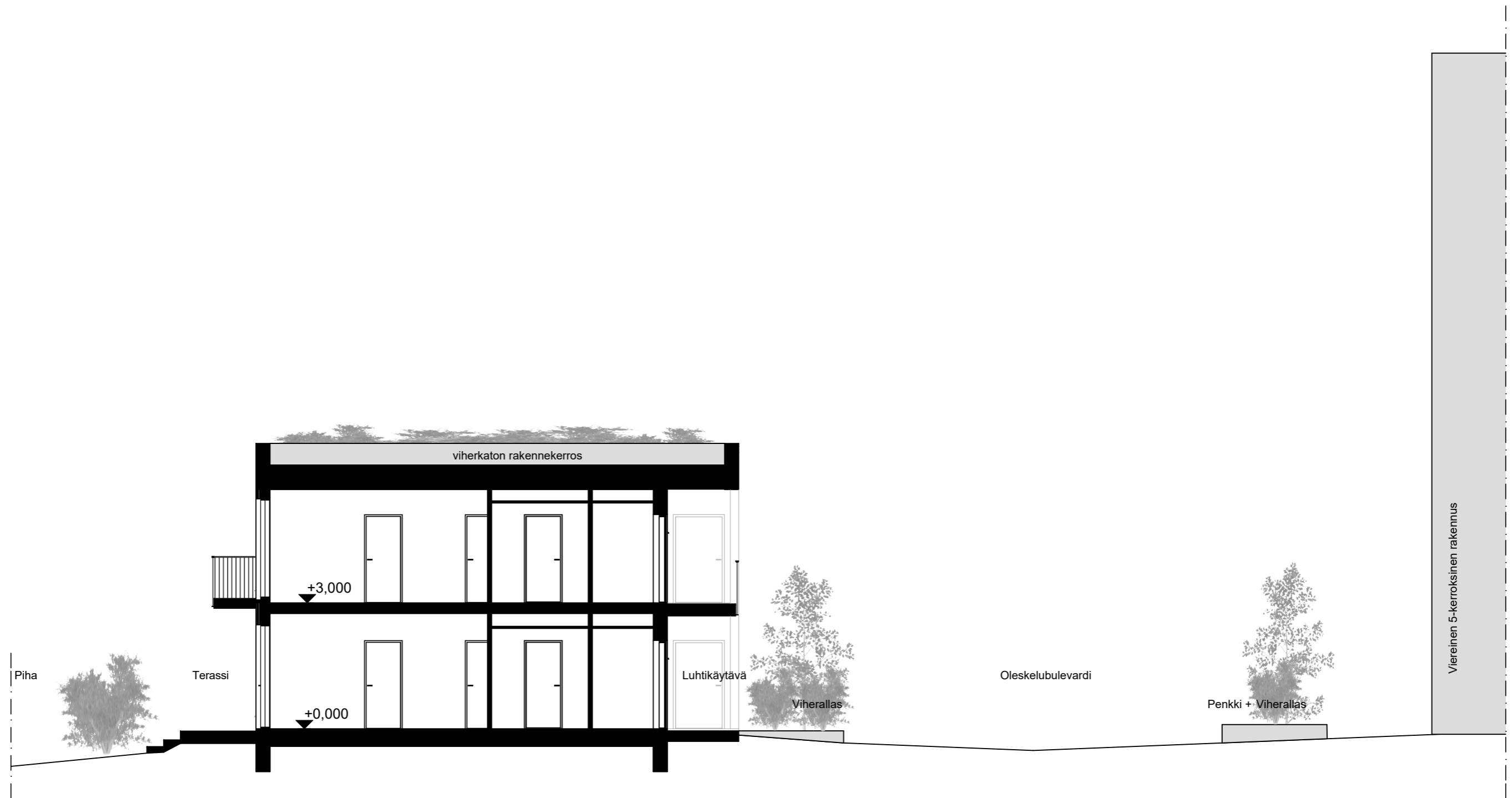
HUONEISTOALA (hum²)
399,0 m²

RAKENNUKSEN TILAVUUS (m³)
1722 m³

	Rakennuskohteen nimi	Pohjapiirustus 2.krs		Mittakaava
	Rakennuskohteen osoite	K.osa/Kylä	Korttel/Tila	Tontti/Rn:o
	Päiväys	Projektin nro	Piirustuksen nro	Suunnittelija
	23.5.2018	63-006	102	TPa
JYY - uudisrakennus, perheasunnot Jyväskylä - Kortepohjan ylioppilaskylä		Pohjapiirustus 2.krs		1:100
				

Tulostuspäivä 23.5.2018 klo 14.47

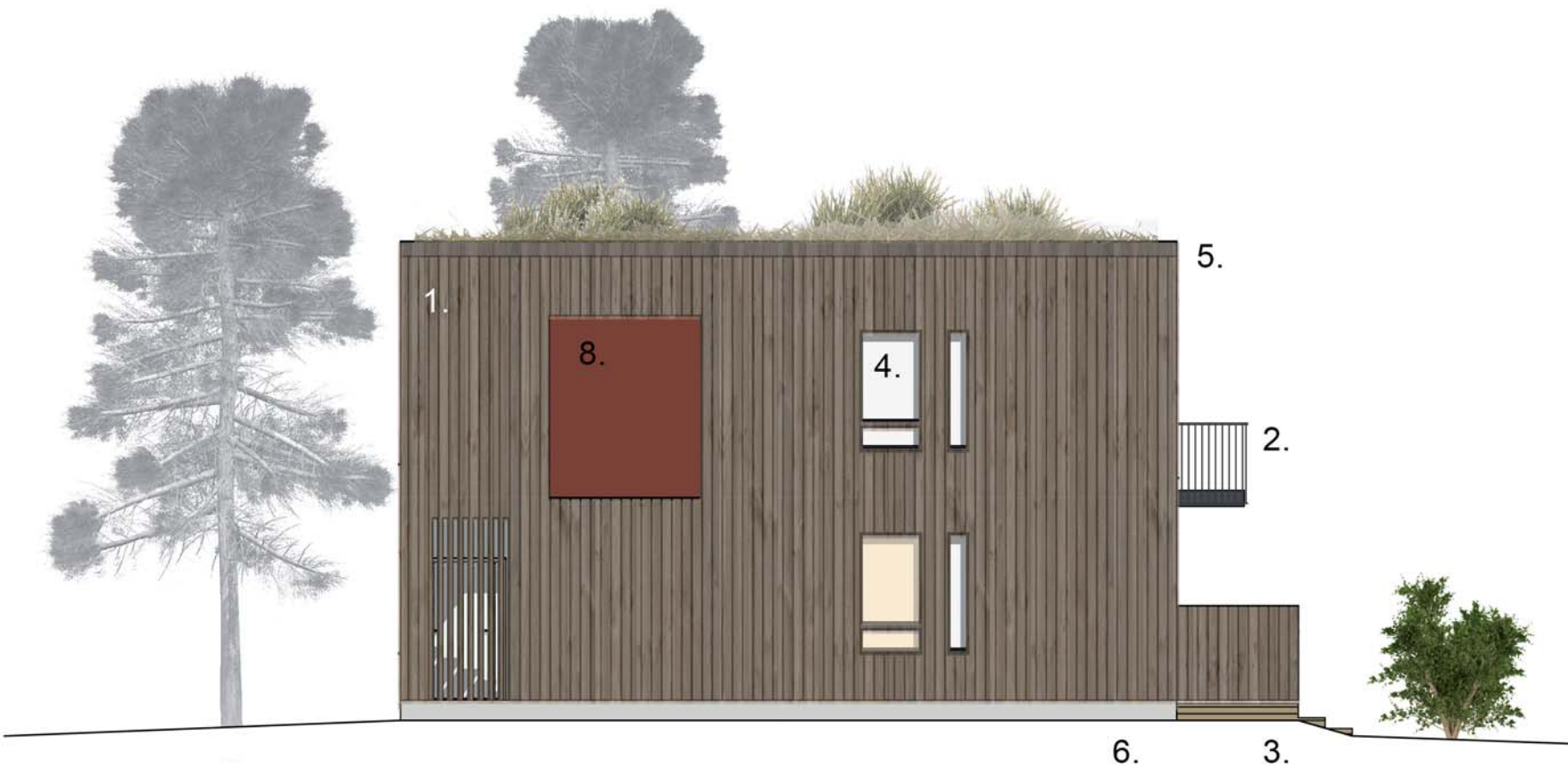

	Rakennuskohteen nimi	Piirustuksen sisältö		Mittakaava
	JYY - uudisrakennus, perheasunnot	Leikkaus A-A		1:100
	Rakennuskohteen osoite	K.osa/Kylä	Kortteli/Tila	Tontti/Rn:o
	Jyväskylä - Kortepohjan ylioppilaskylä			
Päiväys	Projektin nro	Piirustuksen nro	Suunnittelija	
23.5.2018	63-006	103	TPa	
ARK				

JULKISIVU KADULLE

JULKISIVUMATERIAALIT

1. Pystylautaverhous, lehtikuusi
2. Parvekerakenteet, maalattu tummanharmaa RR23
3. Terrassirakenteet, lämpökäsitelty puu
4. Ikkunat ja ovet, metalliosat tummanharmaa RR23, kirkas lasi
5. Rästyspellitykset, tummanharmaa RR23
6. Sokkeli, käsittelemätön betoni
7. Julkisivulevy, valkoinen
8. Kirkas lasi, porrashuoneessa punainen maali

	Rakennuskohteen nimi	Piirustuksen sisältö	Mittakaava	
	JYY - uudisrakennus, perheasunnot	Julkisivut 1 ja 2	1:100	
	Rakennuskohteen osoite	Kosa/Kylä	Korttel/Tila	Tortti/Rn:o
	Jyväskylä - Kortepohjan ylioppilaskylä			
Päiväys	Projektin nro	Piirustuksen nro	Suunnittelija	
23.5.2018	63-006	104	TPa	
Tulostuspäivä 23.5.2018 klo 14:47			ARK	

JULKISIVU PIHALLE

JULKISIVUMATERIAALIT

1. Pystylautaverhous, lehtikuusi
2. Parvekerakenteet, maalattu tummanharmaa RR23
3. Terassirakenteet, lämpökäsitelty puu
4. Ikkunat ja ovet, metalliosat tummanharmaa RR23, kirkas lasi
5. Räystäspellitykset, tummanharmaa RR23
6. Sokkeli, käsittelemätön betoni

	Rakennuskohteen nimi		Pirustuksen sisältö		Mittakaava	
	JYY - uudisrakennus, perheasunnot		Julkisivut 3 ja 4		1:100	
	Rakennuskohteen osoite		Kosa/Kylä	Korttel/Tila	Tortti/Rn:o	
	Jyväskylä - Kortepohjan ylioppilaskylä					
Päiväys		Projektin nro	Pirustuksen nro	Suunnittelija		
23.5.2018		63-006	105	TPa		
						

Havainnekuva, viistoilmakuva etelästä katsottuna.

Havainnekuva, näkymä oleskelubulevardille Taitoniekantieltä katsottuna.

Havainnekuva, näkymä oleskelubulevardilta Rentukan suunnalta katsottuna.

Havainnekuva, uusi asuinrakennus perhesuomiselle.

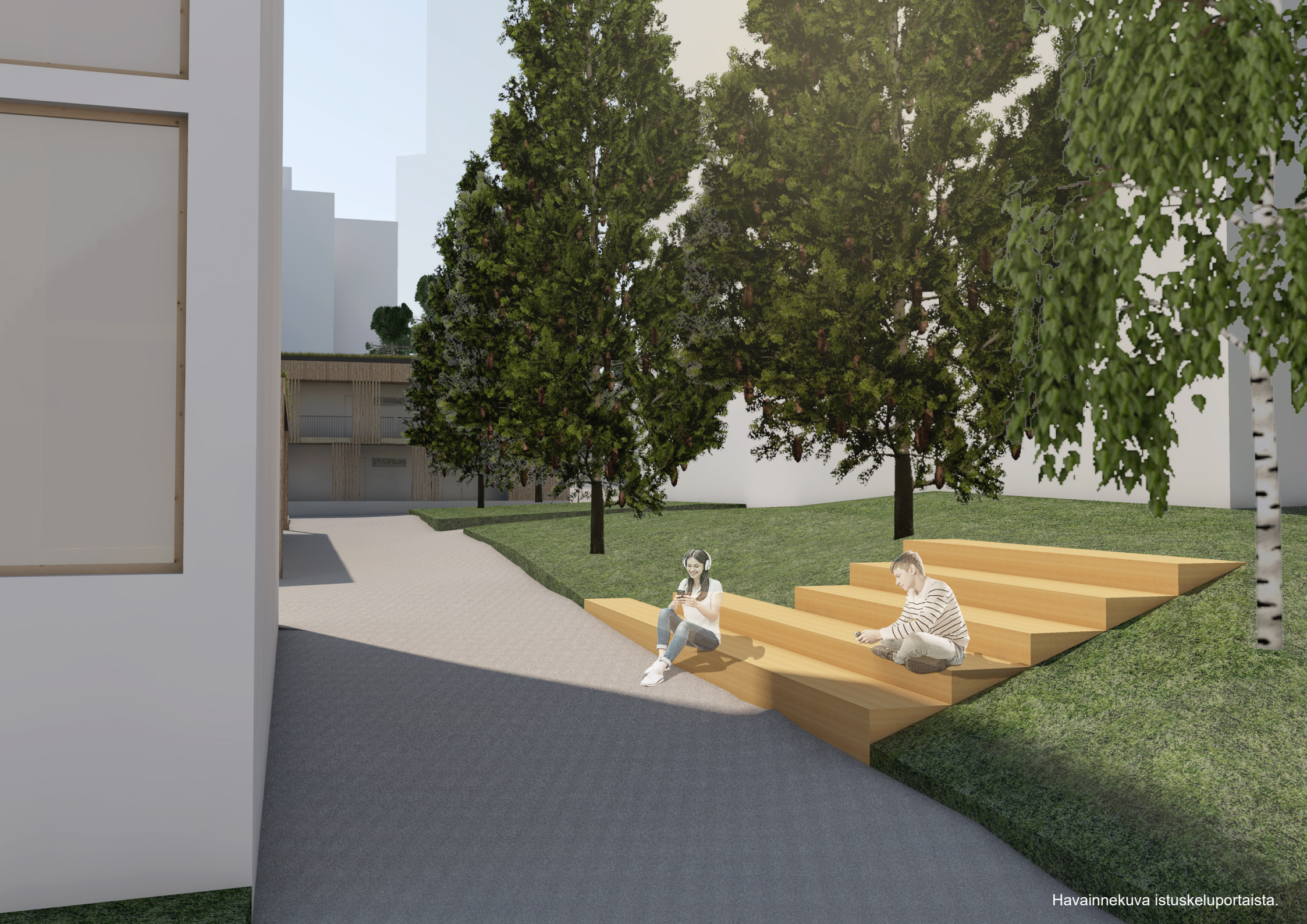
Havainnekuva, näkymä asukkaiden piha-alueelle.

Havainnekuva istuskeluportaista.